

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” igazgató-választmányának, mint a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” végrehajtó-bizottságának 1898. évi május hó 27-én (pénteken) délután 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

A részletes tárgysorozat a „Köztelek” 40. számában közöltetett.

Gróf Desseuffy Aurél,
elnök.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának május hó 26-án, azaz csütörtök délután 4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Az ülés tárgya:

A kiegyezési törvényjavaslatok tárgyalása.

Gróf Zselénski Róbert s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

a Tejtermelők Egyesületének f. hó 22-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a Köztelek nagytermében tartandó alakuló közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. 2. Előadó s jegyző választása, jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 3. Előadói jelentés a szervező-bizottság működéséről. 4. A „Tejtermelők Egyesületé”-be tagul jelentkezettek s az általuk szállításra bejelentett tejmenyiség bejelentése. 5. Az alapszabály és ügyrend tárgyalása s elfo-

gadása és a „Tejtermelők Egyesületé”-nek megalakulása. 6. Elnök és két alelnök választása. 7. Igazgató-választmány megválasztása. 8. Az igazgató-választmány megbízása az alapszabályok jóváhagyás végett való felterjesztésére s felhatalmazása az esetleg a kormány által kívánt módosítások keresztülvitelére. 9. Az igazgató-választmány felhatalmazása a jövő évi költségvetés megállapítására és az egyesületi működés azonnal való megkezdésére.

Felkérjük a tejtermelő gazdatársakat, hogy az alakuló közgyűlésre lehetőleg nagyszámban megjelenni sziveskedjenek.

A szervező bizottság.

Figyelmeztetés az O. M. G. Egyesület t. tagjaihoz.

Miután egyesületünk követelése tagjaink ellenében igen nagy összegre rug és a befizetéseket nem teljesítik pontosan, kénytelenítve van az egyesület követelésének biztosítása érdekében erősebb eszközökhöz nyulni. Ehhez képest az egyesületi tanács határozatából tudatom t. tagjainkkal, miszerint azok ellen, kik két vagy több évi tagdíjjal vagy alapítványi kamattal hátrálékban vannak, az ügyvédi eljárás fog foganatba vétetni, míg azoknak, kik folyó évre vannak tartozásban, intő levél fog küldetni.

Felkérem tehát t. tagjainkat, sziveskedjenek tartozásaikat e hó végéig kiegyenlíteni.

Igazgató.

V. díjugratás.

A folyó évben a díjlovaglás és díjugratás a Tattersallban (Külső-Kerepesi-ut) május hó 25-én d. u. 2 órakor fog megtartatni.

Jegyek ára: nagytribün 5 frt, kis-tribün 2 frt. Jegyek kaphatók az OMGE. pénztáránál is.

Kérelem.

Tartózkodási hely változtatás folytán alább megnevezett tagjainknak a „Köztelek” lap nem lévén kézbesíthető, kérjük tagjainkat, hogy a kik az illetők lakhelyéről tudomással bírnak, bennünket értesíteni sziveskedjenek, u. m. Ballay Sándor, Benkovich Imre, Grünfeld Viktor, gróf Korniss Károly, Léderer Sándor, Kisfaludi Liphay Guidó, Matis Géza, Szikszay Elemér, Virágh István, Bajzath István, Berger Géza, Dobrin István, Goldberger Gusztáv, Jaulusz Izidor, Lázár István, Pick Frigyes, Pintér Sándor, Sándor Pető, Schmed Oszkár.

Igazgató.

Fogyasztási és értékesítési szövetkezetek szervezése.

Mintha alapjában megváltozott volna a társadalom felfogása széles e hazában. Mindenütt a szövetkezés szükségességét halljuk mind gyakrabban hangoztatni. Az az eszme, amely eddig csak szórványosan tudott proselitákat hódítani, ma már hivatalos részről is olyannak fogadtatott el, mint amely a kisgazda helyzetét javítani egyedül alkalmas eszköz. És éppen a szövetkezeti eszmének ezen hivatalos elismerése adta meg a lökést a mozgalomnak, a szövetkezeti eszmének a gyakorlatban való megvalósítása iránt.

A hivatalos elismerés nagy gyakorlati jelentőségét nem lehet tagadni, mert sajnos, de nálunk tényleg úgy van, hogy míg valamely ügy a hatalom szankciónálását meg nem nyeri, épp a vezetőosztály részéről visszautasításban részesül. Mi sem igazolja ezt jobban, mint a szövetkezeti ügy fejlődése. Buzgó, tette kész apostolok évti-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-körút sarok.

ADRIANCE PLATT & Co. NEW-YORKI

világhírű gépgyárosok:

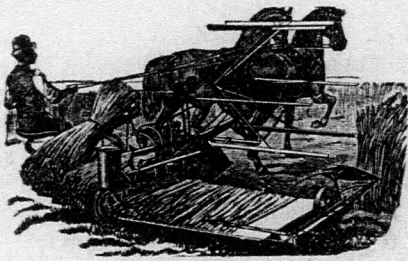
kizárólagos képviselősege

Fűkaszáló,

Marokrakó arató és

Kéveköto aratógépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a Vermorel-féle

„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenyénél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

— Ár 20 forint csomagolással. —
Aussigi Ia „Rézgálicz“, „Raffiaháncs“

➡ Késések elkerülése végett kérjük a megrendeléseket már most előjegyeztetni. ➡

zedek óta hirdetik a szövetségi eszme szükségességét s igaz, hogy a fáradozás a mai viszonyok között elismerésre méltó eredményeket tud felmutatni, de ha vizsgáljuk, hogy kik azok, akik ezen buzgó férfiak által hirdetett eszme szolgálatába szegődtek, úgy ezek között sajnos nélkülözni fogjuk azt az elmét, a mely egykor a nem jövedelmező köztevékenység terén első rangu szerepet töltött be. A gazdasági és ipari hitelszövetségekről szóló törvényjavaslat benyújtása egyszerre megváltoztatja a helyzetet s reméljük, hogy a szövetség áldásaiban épp ezen törvényjavaslat hatása alatt az ország termelőinek mind szélesebb rétegei fognak részesülni.

Még csak ígéret volt a hitelszövetségi törvényjavaslat akkor, midőn a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” a múlt év tavaszán annak a tervnek a megvalósítását kezdeményezte, hogy a hitel terén már is oly szép eredménnyel működő szövetségek példájára, a fogyasztás és értékesítésnek gazdai érdekek szempontjából megfelelő lebonyolítását fogyasztási és értékesítési szövetségek alakítását vegye fel programjába. A gazdasági és ipari hitelszövetségekről szóló törvényjavaslat a Szövetséget ezen program megvalósításában egy nagy lépéssel segíti elő akkor, ha a hitelszövetségeknek adott kedvezményeket más gazdasági célú szövetségekre is kiterjeszti.

Hogy a hitelszövetségek, melyek szervezéséről az új törvényjavaslat eléggé nem gondoskodik, mily kiválóan elősegítik a fogyasztási és értékesítési szövetségek keletkezését, azt igazolja a külföld példája, különösen Németországé, a hol az ilyen szövetségeknek egész

hálózata van már s hogy ott a német gazda a mieinknél mostohább viszonyok között még eddig fenn tud állani, ez a szövetségi eszme oly nagyarányú térfoglalásnak köszönhető. Sőt kétségtelen, hogy ezen szövetségi hálózat az, amely a gazdaközösségben az összetartozandóság nagy érzését nevelte és ennek tulajdonítandó az, hogy az összetartó gazdatársadalom, érdekeinek védelmében oly arányú akciót tud kifejteni.

A Szövetség által megindítandó szövetségi akció előmunkálataival a kiküldött bizottság már elkészült úgy annyira, hogy mire a hitelszövetségről szóló törvényjavaslat szentesítettik, akkor már működésbe léphet az egész akció központja: a „Magyar Mezőgazdák Szövetsége” is, amely a fogyasztási és értékesítési szövetségek országos központjává épp oly megfelelő, mint a hitelszövetségek központjává a hitelszövetségek központi hitelintézete. Mert egy ily központra és a községi fogyasztási és értékesítési szövetségeknek ezen központhoz való csatlakozására feltétlenül szükség van.

A szövetségnek csakis akkor van gyakorlati értelme, ha a nem községre szorítkozik csupán, hanem a szövetségek százai és ezrei országos központ köré csoportosulnak, mert csak az ily egy központban összefutó erők tömörülésével lehet oly előnyök biztosítani, amelyek számba vehetők s lehet a termelő osztály ellen irányuló karteletet megtörni. Még akkor is, hogy ha az a vidéki szövetség a központ közvetítését nem igényelné, mert szükségleteit helyben előnyösebben tudja beszerezni, még akkor is az erkölcsi támogatás és ellenőrzés szempontjából szükséges,

hogy a községi szövetség egy központhoz tömörüljön. Itt nem lehetnek kicsinyes indokok, mint egyéni ambíció és helyi patriotizmus irányadók; a szövetségi eszme a gyakorlati érték csengő ércpénzére csakis úgy váltható be, ha a széttagoltság kicsinyes indokai letűnnek a napirendről, ha mint egy községi szövetséggé tömörülnek az érdekeltek, úgy az országban a szövetségek is egy központtá alakulnak. De szükséges ezen központra a létesítése nemcsak a közvetlen anyagi előnyök biztosítása szempontjából, hanem azért is, mert a szövetségek virágzása a vezetésétől függ és lehet a vezetés pillanatra jó, a legmegfelelőbb, mégis eljöhét az idő, midőn a központ befolyása sok, igen sok, szövetséget menthet meg a bukástól. Nem kisebbedhetnek tehát a vidéki központok érdemei, ha egy országos központ útján a szövetség is erősödhetik. A Raffaisen-féle neuvidi szövetségi központra 3000 et meghaladó szövetségi tagja van, évenként több mint 100 millió márkát forgat, mütrágya gyárakat állít fel saját tagjai enemi szükségletének fedezésére s a közvetítés mellőzésére és mégis ezen szövetségi központ egyik igazgatója előttem úgy nyilatkozott, hogy az ő kezeikben lévő szövetségi hálózat csak egy kis kezdet, mert ha a nemzetközileg szövetséget ingó tőkével a termelők megakarnak küzdeni, úgy ez csak oly módon lesz lehetséges, ha nem csak egy országnak termelői tömörülnek szövetségek, hanem ha az országos központok is nemzetközi szövetséget alkotnak. És ime ez irányban is a kezdeményező lépés már megtörtént, amennyiben egy nemzetközi szervezet létesült, mely évenként országos kongresszusokat rendez

TÁRCZA

A mezőgazdasági szakoktatás Franciaországban.

II.

Burnichon egy kimutatást közölt a múlt évben, melyből kitűnik, hogy az állami kezelésben levő gazd. tanintézetek, beleértve a három állatgyógyintézetet is, kivéve az „Institut”-ot, az államnak évente 4.342,510 frankjába kerülnek.

Ebből az összegből a három tanintézet: grignori, grand-jouani, montpellieri évente 654.000 frankba kerülnek, vagyis mindegyik 210.000 frankba. Eltekintve attól, hogy a növendékek 1200—1000 franknyi penziót kötelesek fizetni, amely összeg szinte az intézet pénztára javára esik. Ezt tudva, el kell ismerni, hogy az évenként diplomát nyert vagy 100 növendék kiképzése valóban drága tanítás. Igaz, hogy a kiképzett fiatal emberek gazdákká lesznek, családjuk körében megérlelik a gondolatot, hogy az az ember, ki a haza földjét műveli, épp oly szolgálatot tesz, mint a katonának, ki azt megvédelmezi, csak hogy a gazdáképzést olesőbban kellene végezni.

Aztán a földmives iskolákban történő gyakorlati gazdasági tanítás sem olyan, minőnek lennie kellene. Ott a régi módszereseket a „routin”-t kellene kiküszöbölni a tökéletesi-

tett új gépek, valamint a mütrágya alkalmazását bemutatni. De hogy tegyék azt oly tanító karral, mely ahhoz maga sem ért semmit? A kérdésnél sebet érintünk. Hiába alkotunk — írja de Calome — párizsi felső gazdasági főiskolát, a tudomány mai követelményének berendezett gazd. tanintézeteket, ha a népek oktatása hiányos marad, pedig a gazdálkodás iparának az igazi művelője, az szolgáltató munkaserejét.

A mezőgazdaság új vívmányaiból meríthet hasznát a nagybirtokos, kinek legalább van 500 hektár földje, annak telhetik drága iskolák hallgatására pénze, ám a paraszt marad a középkor sötétjébe s a nyomor rákfenéje szétterjed a paragon hagyott kisbirtokon.

La Bruyère mestere volt a paraszt végtelen nyomora festésének.

Esetje kitünő modelt találna, ha az éjszakai megyék néhány elhagyatott falujába látogatna el. Férfitakói hova lettek? A gyárakba huzódtak. Asszonynépe hová lett? A városokba költöztek, hová a könnyebb megélhetés csábította őket s a legtöbb esetben a kórházak ingyenes halottainak számát szaporítják. Pusztul a paraszt, mert nincs ki megtanítsa a mai versenyben hogy állja meg helyét? Az ő pusztulása pedig a nemzet pusztulásával egyértelmű.

Ezt látta be még 1833-ban Lamennais abbé, midőn Ploërmel-ben kis gazdasági tanyaiskolát alapított. Ennek most 50 éve s a szerző nem meri bevallani, hogy a helyesen elvetett mag a remélt gyümölcsöt meghozta volna.

Egyszerűen azért, mert kihagyták belőle a gyakorlati mezőgazdaság földmivelőnek való oktatását. Valakinek eszébe jutott, hogy az 1870-iki gyászévet nem a porosz fegyverek okozták, hanem a francziáknak a földrajzba való járatlansága. Nekiálltak geografiát taníttatni. A parasztiakkal a Nilus iszapját ismertették, de elmulasztották megtanítani arra, hogy az istállótrágya mire jó s hogy lehet azt pótolni? Akadt aztán még okosabb honböldogító, ki kitalálta, hogy a testgyakorlat a fő-fő tantárgy. Nekiálltak s gimnasztikáltatták derűre-borura a parasztiukat hivatalos órák szerint. Szóval a tananyagot úgy megtömték mindenféle lapallal, hogy a szerencsétlen „mezőgazdaság” kívül rekedt. A hét 36 órája „más” tananyaggal lön elfoglalva.

Akadtt ügybuzgó tanító, kit a gazdaság szakának ilyforma elhanyagolása bántott. Maga köré gyűjtötte hát hallgatóit csütörtök vagy vasárnapon, szóval vakációs napokon s kivette őket a mezőre, hol apák vetésére mutatva magyarázta, hogy a talajt előbb meg kell művelni, aztán vetnek, végre aratnak s csépelnek. Szóval: szabót tanítottak tünt beöltetni.

A növendékek ezalatt az idő alatt a gimnasztika tantárgyával vesződtek. A legmagasabb fák madárfészkeit szedték ki, vagy a bakugrás elméletét demonstráltak gyakorlati kivitelben. Csakhamar belátták az intéző körök, hogy ilyformán tanítva, a cukorrépa cukortartalma nem gyarapodik, egy hektárról meg sehogy sem sikerül a paraszttal 30 hektoliter

s az egy
pitja meg

Nál
gyasztási
mőrülésé
— sajno
számotte
szövetke
ban, me
elvek
egy orsz
a lehet
törvényh
Mezőgaz
a Szöve
és ért
sen egy
kedni ép
hitelszö
A Szöve
zete”-ve
szabályt
zetek üg
sége
ily mód
alakuló
könnyeb
túséget

A s
elsősor
tottak. A
hézsége
gazdasá
akarata
alapítás
a vidék
nemü
Sőt a r
vetkeze
ment
szövetke

buzát ar
tattak. A
mezőgaz
bulókra
felejtette
tudomán
szülöttje
sége
nünk is

Gal
apai há
utalva. F
telep alj
léről, va
ményen
korlatba
bizonyul
lyekről r

Vé
iskolába
gazdákk
későn tö

Ne
franczia
tanítók
ban a m
nyezésök

sületi ta
ben díja
kézpénz
érmét
A tanító
a moder
avattatn

s az együttes, elvszerű működést állapítja meg.

Nálunk egyelőre korai még a fogyasztási és értékesítési szövetkezetek tömörüléséről beszélni, mert azok száma — sajnos — az országban még alig számottevő. Sőt szinte jobb is, hogy ily szövetkezeteink nincsenek nagyobb számban, mert azok a legkülönbözőbb alapelvek szerint szövetkezvén, azoknak egy országos központba való tömörülése a lehetetlenséggel határos. Azonban egy törvényhozási alkotás nélkül is a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ közbejöttével a Szövetség által létesítendő fogyasztási és értékesítési szövetkezetek teljesen egyenlő alapokon fognak szervezkedni ép úgy, mint amint az nálunk a hitelszövetkezetek szervezésénél történt. A Szövetség a „Mezőgazdák Szövetkezete“-vel karöltve megállapította az alapszabálytervezetet, kidolgozta a szövetkezetek ügyrendjét, megállapította a szükséges nyomtatványformákat úgy, hogy ily módon a központ közreműködésével alakuló szövetkezetek kezelése nemcsak könnyebb, hanem a szükséges egyöntetűséget is biztosítja.

A szövetkezeti mozgalom felkarolására elsősorban a gazdasági egyesületek hivattak. Az ezirányú akció semminemű nehézségekbe sem ütközik, csakis az illető gazdasági egyesület vezetőegyeségei jóakarataira van szükség, mert a központ az alapítási költségeket fedezi s így ez cizmen a vidéki gazdasági egyesületekre semminemű újabb megterhelés nem hárul. Sőt a most tárgyalás alatt levő hitelszövetkezeti törvényjavaslat oly módosításon ment keresztül, amely lehetővé teszi a szövetkezeti eszme megvalósítását a fo-

gyasztás és az értékesítés terén, oly módon, amint ez Sárosmegyében megtörtént.

Az országos központ mellett szükség van a megyei központokra is és ilyen megyei központok szervezése könnyebb, mint a községi szövetkezeteké, mert az egyesület a megyei nagy- és középbirtokosok hozzájárulásával a megyei szövetkezeti központot könnyen megteremtheti. S ha a központ meg van, akkor községi fiókok szervezése rapid módon fog történni, a szövetkezeti tagok száma emelkedni és így a forgalom növekedni fog a kisbirtokosok csatlakozásával. Vannak vidékek természetesen, ahol ily megyei központok szervezésére nincs szükség. Így például az alföldi megyékben, ahol egy községi szövetkezet magában is egy hatalmas egyéniséget képvisel, amelynek fogalmát a központtal való közvetlen érintkezés útján is előnyvel lehet lebonyolítani. És különösen épp ezen alföldi vármegyékben van leginkább szükség a fogyasztási és értékesítési szövetkezetek felkarolására s általában a szövetkezeti ügy felkarolására, mert a szövetkezeti eszme az, a mely az ott felhalmozódott társadalmi ellentéteket békésen elsimítani képes. A szövetkezetek szüntetik be az uzsora minden nemét, a szövetkezetek teszik lehetővé a belterjesebb gazdálkodást, az ehez szükséges hiteleszközök megadásával a szövetkezetek útján a gazda fogyasztási szükségleteit olcsóbban fedezheti s terményeit előnyösebben értékesítheti, s így jövedelme közvetve is fokozódik. De a szövetkezetek a munkás helyzetén is könnyítenek, mert a szövetkezetek mindhárom fajtájának életbeléptetésével a munkás osztályra is jelentékeny előny származnék.

A munkás és munkaadó között a patriarchalis viszonyt a szabad verseny teljesen megbontotta. Ezen viszony felelevenítése minden oldalról szükségesnek hangsúlyoztatik, de a mód, amely a célhoz vezet nem lehet egyéb, mint a szövetkezés. Tehát akik belátják és érzik a patriarchalis viszony felelevenítésének szükségességét az újabb, a jelen viszonyoknak megfelelő formában, azok karolják fel a szövetkezeteket.

Azt a köznép irányában szükséges vezetést és támogatást, amely nemcsak kötelessége, de közvetlen érdeke is a társadalom vezető osztályainak, a jelen viszonyoknak megfelelő módon csakis a szövetkezetek útján gyakorolhatjuk, s ha ez így van, úgy elsősorban a gazdasági egyesületek, amelyek eddig nagyrészen csakis a közép és nagybirtokos osztályból toborozták tagjaikat, ezen gazdasági egyletek feladata és kötelessége a szövetkezeti eszmét egész terjedelmében felkarolni s megyéjük területén a modern patriarchalizmust ez uton létrehozni.

A nép, az uzsora legkülönbözőbb nemei által szabadon kiszorított nép, valósággal szomjuhozza a patriarchalizmus ezen újabb nemét. Ha a patriarchalizmus a szövetkezetek útján csak másfél évtizeddel elébb tért hódíthatott volna s a vezérsztály a „laissez faire“ elvén alapuló társadalom felfogásnak nem hódolt volna, úgy ma nem beszélénk szocializmusról. A multakért azonban nem reklamálunk, annak nem volna gyakorlati értelme akkor, midőn ezen a mult hibák következtében felszaporodott bajok megszüntetésén kell közreműködni, első sorban magának a társadalomnak, amely évtizedek óta türi, hogy az ural-

buzát arattatni. A dolgok állásán hát változtattak. A tananyagba belespékeltek a gyakorlati mezőgazdaságot s annak hallgatását a kis nebulókra nézve kötelezővé tették. Am egyet elfelejtettek: A tanítót a földmivelés modern tudományával ellátni. Végre ő maga a falu szülöttje lévén, tudta azt, mit ma sokan kétségbe vonnak, t. i. ha aratni akarunk, vetnünk is kell.

Gazdasági előadást tartandó, a tanító az apai házból emlékezetében maradtakra volt utalva. Beszélhetett a hármast fordáról, a trágyatelep aljában elesurgó, szívrávnyszínű trágyaléről, valamint a szórva vetésről, mi a festményen érdekesen veszi ki magát, ám a gyakorlatban a gazdának méregdrága mulatságának bizonyult s ezer más elavult „fogás“-ról, melyekről ma csak a történelem számol be.

Végre fején találták a népet s 86 normál iskolában a gazdaság tudományát „okleveles“ gazdákkal adták elő. Fájdalom, hogy ez oly későn történik.

Nem szabad megfélemednünk, hogy a francia gazdák egyesülete 1874 óta az oly tanítók díjazását hozta divatba, kik iskolájokban a modern mezőgazdaságot a saját kezdeményezésökből tanították. Minden évben az egyesületi tartalék alapjához viszonyítva, 5 megyében díjazott tanítókat. Így 1875 óta 37,945 frank készpénzt, 141 arany, 363 ezüst s 256 bronzérmét s számos diszoklevelet osztott szét. A tanítók ilyformán ösztönözve lettek, magokat a modern mezőgazdaságban önszántókból beavattni. Erre szükség is volt, mert a francia

paraszt respektálta ugyan a tanítót, szívesen kért tőle tanácsot jogi vagy akár építészeti kérdésben is, de az nem jutott eszébe, hogy a tanítótól kérdezze, minő anyagot vessen, vagy milyen trágyát alkalmazzon? E kérdésekben a tanító nulla volt előtte.

Lehet, hogy a gazdasági egyesület fáradozásának köszönhető, hogy ma főleg a Bretagneba, előnyösen változtak a viszonyok. Ott a paraszt a tanítót, mint nálánál ügyesebb földmunkást tiszteli, mert a tananyagban a mezőgazdaságot a többi tárgyak elhanyagolása nélkül úgy adják elő, hogy abból a földmives legény is okul. Szájaize szerint beszélve magyarázzák meg a síhedereknek, hogy szüleik tudtokon kívül mezőgazdasági vegytannal is foglalkoznak. Az év végével aztán a „gazdatanár“ elé vezetik a növendékeket, hadd examinálja őket.

Ki az a „gazdatanár“? Talán az „Institút“ vagy a gazdasági tanintézet oklevelese? Egy jól fizetett államhivatalnok? Dehogy! Hisz amekkora az ország, nem lehetne annyit találni s fizetni. Az a falu egyik legjobb gazdája, ki a mezőgazdaságból pénzt tud teremteni. Az vizsgálja meg a növendékeket. Fáradsága díja gyanánt megelégszik a gazdasági egyesület érmével vagy oklevelével, melyet a közügy szolgálatában kapott s büszke reá. Az elemi gazdasági szakoktatásnak ezt a módját gyakorolják 1892 óta a d'Ille-et Vilaine departementben, hol 26 iskola 500 tanulót állított a „gazdatanár“ elé s az azoknak 262 diplomát osztott ki. A mód, amely egyszerű,

ép oly biztosan és olcsón oktatja gazdaságra a földmivelő gyermekét.

Az egyszerű tanítási mód terjed Rennes, Ploërmel s Brest vidékén s a jövő fogja igazolni, hogy ezen vizsgákon nyert oklevelek is érnek legalább annyit, mint azok, melyek széles alapokra fektetett előtanulmányok árán osztattak ki. 1894 óta az „Association bretonne“ védnöksége alá veszi a ploërmeli vizsgákat s annak köszönhető, hogy azokon 116 normál iskola, összesen 2206 növendékkel vett részt, kik között 1605 diplomát osztottak ki. Azóta a párisi gazdasági egyesület is közreműködik, hogy az olcsó s gyakorlati szakoktatás a Bretagne-on kívül másfelé is gyökeret verhessen. Két diplomát osztat ki, az egyik a tanítót, a másik a „gazda professzort“ illeti meg, kik a tanítók fáradozásának ingyenesen tekintélyt szereznek. Nem érdektelen megjegyezni, hogy a mult évben a vizsgákra becsátott növendékek száma immár négy ezerre emelkedett. Hihető, hogy a gazdasági elemi ismeretek elnyerésének versenyére az idén többen jelentkeznek, mert kiterjed La Sarthe, La Mayenne és Manche megyékre is. A mezőgazdaságot értő s oktató néptanító a mezőgazdaság nemtőjének bizonyult.

Vigasztaló, hogy a sok gazdaságot érdeklő felfedezés a vegyészet s természettan módja, mely e század szülöttje, ily módon nem marad véka alá rejtve, hanem mint a gazdaság tudománya, a nép körében is terjesztetik, hogy azt a bizonyos fölös hektoliter gabonát lehessen produkálni, mely az idegen termék feletti

codó irányzat és rendszer miként halmozza fel az elégedetlenség gyúanyagát. A szövetkezés az, amely a szocializmus-sal szemben a társadalom tevékenységét kihívja és értékesíti, a szövetkezés az, mely a gazdatársadalom ezidőszerinti érdekképvisező testületeinek: a gazdasági egyesületeknek támogatását igényli s a szövetkezetek iránt mutatózó érdeklődés meg is nyugtathat bennünket az iránt, hogy a gazdasági egyesületek a kor színvonalára emelkedve, megfogják érteni a kor intő szavát, amely mindnyájunkat, de elsősorban a társadalom vezéreleleit, a társadalmi békét veszélyeztető mozgalommal szemben egy sorompóba hív.

R. Gy.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A luczernakaszálás ideje és a luczernaszéna készítése.

V.

☞ Mielőtt magam a „Köztelek” 35. számában Oláh ur által felvetett kérdésekhez hozzászólnék és azokat illető nézeteimet előadnám, ki kell jelentenem, hogy Oláh ur fejtegetéseivel jórészt nem érthetek egyet. Az alábbiakban bővebben kifejtem, hogy miért.

Vegyük tehát sorra a kérdéseket és szóljunk először a luczernakaszálás idejéről. Nézetem szerint a luczernakaszálásra legmegfelelőbb idő akkor következik be, mikor a luczerna java virágzásban van. E kifejezést „java virágzásban” hangsúlyozni kívánom, ne-hogy bárki is úgy értelmezze, mintha én a virágzás vége felé kívánám a luczernát kaszálatni. Ez utóbbi eljárást épp oly hibásnak vagy még hibásabbnak tartom, mint a korai, a virágzást megelőző kaszálást.

A java virágzás idejét nemcsak azért tartom a kaszálás leghelyesebb időpontjának,

győzelmet biztosítsa, anélkül, hogy más hazai iparág röviditessék.

Ha az állam a kitünően beváló intézmény terjedése elé akadályt nem gördít, úgy közelébb a legerényesebb falusi iskolák falán emléktábla fogja hirdetni, Dombas. le, Gasparin, Buossignault, Barral, Lecouteux, Pasteur, Grandeau, Deherain, Tisseraud s sok más jeles mezőgazda nevét. Igen ám, de kérdezzük meg ma, akár a középiskolát végzett növendéktől, kik a fentebbi nevek viselői? — s azt fogjuk látni, hogy Pasteur-ön kívül, a többi név gazdája ismeretlen előttük.

Az államnak van elég segédeszköze, hogy e neveket a legtávolabbi falvak népével is megismertesse. Ott van például a kerületi tanár ki 6000 frank évi fizetést huz s azért 32 leczkét ad évenként a normál iskolákban. Idejének többi részét a kerület pletyka terjesztésére fordíthatja. Hogy ez így van, azt a fortélyos észjárású francia paraszt csufolkodása bizonyítja, ki a tanár ur állását ilyképp definiálja:

„Az egy oly ur, aki azért van fizetve, hogy mezőn sétáljon, s a birtokosoknál jóllakják.” Nagyon kétségbe vonható tehát, hogy a paraszt a jelenlegi „tanárok”-tól akarjon valamit tanulni.

A bretagnei tanítók s a „gazda-tanárok” jó példát mutattak, azt kell a mezőgazdasági elemi oktatása fejlesztésénél követni.

Jankó Szilárd.

mert ekkor nagyobb terméshozamra is számíthatok, mint a korábbi kaszálásnál, ámbár ez a körülmény is belejátszik számításomba, hanem főleg azért is, mert értékeesebb takarmányt nyerek, akár a földtakarmányozás céljaira, akár száraz takarmánynak vágom a luczernát, s azt hiszem, hogyha nagyobb hozam mellett értékeesebb, avagy csak hasonló értékű takarmányt nyerhetek a virágjában kaszált, mint a korai luczerna után, úgy is bátran lehetek a későbbi kaszálás szószólója.

Azt, hogy a későbbi kaszálás nagyobb hozamot eredményez, bizonyítanom nem kell, hogy azonban értékeesebb, vagy csak hasonló értékű takarmányt is szolgáltat, azt nem elég csak úgy odavetnem, hanem bizonyítanom is kell. Ez a bizonyítás azonban nem felette nehéz, mert nem kell egyebet tennem, mint az igen korán (a bimbózás elején) és a java virágzásában kaszált zöldluczerna elemzési adatait, melyek a 100—100 kgrban foglalt emészthető tápanyagok mennyiségét mutatják ki, összehasonlítanom. Alljon evégből itt a következő kimutatás:

Emészthető tápanyag	100 kg. zöld luczernában van	
	korai kaszálás mellett	virágjábani kaszálás mellett
Fejérje	3.50	3.20
Szénhidrát	7.30	0.10
Zsir	0.30	0.30
Összesen	11.10	12.60

Ha a fenti kimutatás számadatait összehasonlítjuk, azt látjuk belőlök, hogy a korai kaszálás után nyert zöldluczernában 100 kgr-ként 0.3 kgr. emészthető fejejével több van ugyan, mint a virágjában kaszált luczernában, s előzőben a táparány olyan, mint 1 : 2.3-hez, míg utóbbiban ez 1 : 3.1-hez, de az emészthető tápanyagok abszolút mennyisége a virágjában kaszált luczernában jóval több, mint a korai-ban, úgy hogy értékét is nagyobbra vehetjük, mit a takarmányfélék gazdasági értékének megállapításánál szokásos számítás segítségével is bizonyíthatunk.

Ez esetben tudvalevőleg elsősorban a tápértékegységeket számítjuk ki külön-külön a korai és későbbi luczernára, mi úgy történik, hogy a fejeje mennyiségét kifejező számot hárommal, a zsirét kettővel és a szénhidrátét egygyel szorozzuk és a nyert számokat összegezzük.

A korán kaszált zöldluczernában tehát 100 kgronként a fent leírt számítás szerint $(3.5 \times 3 + 0.3 \times 2 + 7.3 \times 1) 18.4$, míg a virágjában kaszáltban $(3.2 \times 3 + 0.3 \times 2 + 0.1 \times 1) 19.3$ tápértékegység van.

A tápértékegységek értékelésénél a rozstot véve alapul, melyben kereken 100 tápértékegységet veszünk fel, ha a rozsnak ára q-ként 8 frt. egy tápértékegység értéke 8 kr lenne. Ez a számítás azonban szerfölött magas, a gazdaságban így a takarmányt nem tudjuk értékesíteni, tehát csak felét vesszük alapul, azaz egy tápértékegységet 4 krba számítunk, mikor a korai zöldluczerna értéke (100 kgrként) 74 és virágjában kaszált-é 77 kr lesz.

E számítás szerint az értékbeni különbség nem lényeges ugyan, de mégis megvan s bizonyít állításom mellett s amennyiben valaki e számítás helyességét akarná vitatni, egyszerűen azt mondhatnám, hogy amennyiben hibás, mindkettőre egyaránt hibás és az arányon nem változtat semmit; de ha már egyenlő mennyiségek összehasonlítása is a virágjábani kaszálás mellett szól, mennyivel előnyösebbnek kell ez eljárásnak feltűnni akkor, ha a későbbi kaszálás által elért terméstebblet értékét is számítjuk?

A fenti számítás bizonyítja azt is, hogy azon körülmény, hogy a később kaszált luczernában a táparány valamivel tágabb, még nem teszi azt kisebb értékűvé, aminthogy még így is (táparány 1:3.1) pazarlás volna tisztán etetni, hanem célszerű lesz más, tágabb

arány takarmányfélékkel keverni, hogy azokban vele a tápláló anyagok helyes arányát helyreállítsuk.

A fenti számítás ugyan zöldluczernára vonatkozik, feltéve azonban, hogy a szénakészítésnek az idő mindkét esetben egyaránt kedvez, a luczernaszénaival is hasonló eredményre jutottunk volna.

Nem szabad megfeledeznünk arról sem, hogy a korán kaszált luczerna viztartalma 81%, holott a virágjában kaszált csak 74.2, s így valószínű az is, hogy ez könnyebben és gyorsabban szárad meg, a szénakészítésnél kevesebb baj van vele, mint az igen vizenyős fiatal luczernával. Az is bizonyos, hogy amennyiben kedvezőtlen időjárás következik a betakarítás idejében, a korán kaszált luczerna mindig jobban lugoződik ki, mint a későbbi.

Ami Oláh ur azon állítását illeti, hogy „nem helyeslem, hogy a luczernát teljes virágjában vágjuk le, csak azért, mert így több takarmányt nyerünk és jobban kihasználhatjuk luczernáinkat”, erre vonatkozólag csak annyit jegyzek meg, hogy annak a gazdának, aki úgy jár el, amint én azt ajánlom, nem kell az e sorok között olvasható talajszarolás vádja ellen védekezni, mert okszerű kezelés mellett bátran vihetjük földjeinkről a legnagyobb terméseket, anélkül, hogy a talaj tulajdonságos kihasználásától félnünk kellene.

Merem állítani, hogy oly vidékeken, hol általában később kaszálják a luczernásokat, azok sokkal tovább tarthatók, későbbben ritkulnak, mint tulkorai kapálások esetén.

Az a luczernát megbirja a bő sarjadzást, ha elég időt engedünk a növénynek arra, hogy tartalék-tápanyagokat gyűjtsön. Szerintem éppen a tulkorai s az ezzel együttjáró gyakoribb kaszálás meríti ki a luczernásokat s idő előtt elpusztítja őket.

Ismerek Torontálban egy uradalmat, hol azelőtt a 15—18 éves luczernások nem tartoztak a ritkaságok közé, azonban most már félszáz év ideig is alig tarthatják őket, mióta a bodeálczák pusztításainak csökkentésére a korai és gyakoribb kaszáláshoz kellett folyamodniok.

A felvidéken is hallottam egyszer egy birtokostól a korai luczernakaszálást dicsérni, az illető azonban úgy érvelt mellette, hogy „akár korán, akár virágjában kaszálom, levelei, ha szénát készítek belőle, ugys elhullanak, csak kórót viszek be s korai kaszálásnál a szár mégis puhább.” Azt hiszem, hogy ehhez már teljesen fölösleges minden magyarázat. Aki csak kórót tud behordani széna helyett, az ugysem jó gazda.

E kis kitérés után térjünk vissza tárgyunkra, illetve foglalozzunk Oláh ur azon állításával, hogy a későbbi kaszálással luczernánkat nagyon elgyomosítjuk, illetve a takarmányba sok gyom kerül s az ezért kevésbé értékes lesz.

Ami a gyomok terjesztését illeti, ez az eset bizonynyal akkor sem következik be, ha a luczernát csak virágjában kaszáljuk, mert ez ideig a gyomnövények nem érlelhetik meg magvaikat; ha kevés a gyom, a takarmány értékére nem gyakorol nagy befolyást, akár zsenge növény, akár kinőtt, ez esetben legfeljebb kiűzékeli az állat, s hogy sok gyom ne forduljon elő a luczernában, az ellen annak okszerű kezelésével, ápolásával védekezni a gazda, ha meg már kiritkul, mikor a gyom természetesen a szabadon maradt foltokat befogja lepní, ugys feltöri.

A szénakészítés és betakarítás kérdését illetőleg tökéletesen egyetértek Oláh urral abban, hogy ez igen fontos és nagy körültekintést igénylő munka, főleg ha a gazda nemcsak a kóróra, hanem a finom levélkékre is súlyt fektet, azonban a géppeli kaszálás fölött előnyt adok a kézikaszálásnak, mert a gyűjtés így könnyebben lesz végezhető s még akkor is, ha kissé szárazabb lett a luczerna, kevesebb veszteséggel jár. A friss rendeket, amennyiben kissé vastagok lennének, az újból föllálló munkások, a renden lejövet, a kasza fokával tere-

gethetik el a felelő időben lesz a luczerna

Helyes az esti, avagy a luczerna mikor csörgőfavellát óvatossággal dítjük át a fönyadt, pe melyekben beszáradásig közvetlenül okvetlenül A behsük s végezte.

Oláh ur bet szenved rendben van a levert rend luczernát, részétől gy a levegő, s ves talajjal esők követk egy nem le legjobb a h Ott, a gyakrabban ezélszerű le mazott ága

ÁLL

Ra

Tenyész

A fra-passe, tout lusztrálja j sági társu akarom it hogy volt, a Praterbe u. m. a anyajuháér mikor 1845 nyújtották kezdetni, h 1890-ben s söt ezrivel Praterben mostani ju tudtak os 44, az osz dött volt j mindössze kat, ezek h hízó juhok tenyészet

Szóva olyan gyat hizómarha-ben keves magyarors azonban b nak a fan jutott, mel ugylátszik keresztezn nem volna

Mig zsef főher méltatták kitünő tes solták a k hogy ném sen megk

hogy azok-
yes arányát

ld luczernára
y a szénaké-
en egyaránt
asonló ered-

k arról sem,
viztartalma
é csak 74,2,
nyebben és
nakészítésnél
gen vizenyős
hogy amennyi
etkezik a be-
ált luczerna
nt a későbbi
illeti, hogy
t teljes vi-
hert így több
kihásználhat-
ozólag csak
a gazdának,
ánlom, nem
talajszarokás
terü kezelés
kről a legna-
a talaj tul-
ene.

dékeken, hol
uczernásokat,
későbbben rit-
setén.

bő sarjad-
növénynek
gyűjtsön. Sze-
el együttjáró
uczernásokat

radalmat, hol
nem tartoz-
nost már fél-
ket, mióta a
ésére a korai
folyamodniok
yszer egy bir-
lást dicserni,
mellette, hogy
zalom, levelei,
s elhullanak,
szálásnál a
hogy ehhez
magyarázat.
széna helyett,

a tárgyunkra,
en állításával,
ánkat nagyon
ha sok gyom
lesz.

illeti, ez az
ezik be, ha a
juk, mert ez
elhetik meg
a takarmány
folyást, akár
esetben leg-
sok gyom ne
ellen annak
védekezik a
nikor a gyom
foitokat be-

ítás kérdését
Olah ural
nagy körüle-
a gazda nem-
levélkékre is
szálás fölött
ert a gyűjtés
s még akkor
erna, kevesebb
amennyiben
főállók mun-
fokával tere-

gethetik el egy kevéssé s ha óvatosan és meg-
felelő időben végezzük a forgatást, az sem
lesz a luczernaszénának kárára.

Helyes úgy a forgatást, mint a gyűjtést
az esti, avagy reggeli órákban végezni, mikor
a luczerna kissé huzós s nem forró nappal,
mikor csörgősáraz. A forgatásnál a használt
favellát óvatosan a rend alá toljuk s úgy for-
ditjuk át a rendet, de nem ugyanarra a helyre,
melyen feküdt s ha a rend fordított fele is
fonyadt, petrenczékbe gyűjtjük a luczernát,
melyekben kedvező időjárás esetén a kellő
beszáradásig hagyjuk. A rakodás történhetik
közvetlenül a petrenczékbe, nem szükséges
okvetlenül boglyákat raknunk.

A behordást még jó idő esetén is siettes-
sük s végezzük ezt is lehetőleg reggel vagy
este.

Olah ur azon nézetét, hogy gyűjtve töb-
bet szenved a luczerna esős időben, mintha
rendben van, szintén nem tudom osztani, mert
a levért rendben jobban kilugozza az eső a
luczernát, mint a petrenczében, melynek felső
részétől gyorsan lecsorog a víz, jobban is járja
a levegő, s csak alsó része érintkezik a ned-
ves talajjal. Ha meg olyan két-három napos
esők következnek be, akkor sem így, sem
úgy nem lehet jó szénát készíteni, s ilyenkor
legjobb a luczernát zölden zsombolyázni.

Ott, ahol a luczerna betakarása idején
gyakrabban fordul elő kedvezőtlen időjárás,
célszerű lehet a felvidéken szeltében alkal-
mazott ágásokon való szárítást megpróbálni.

Wickl Gyula.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Tenyész- és hizó-juh-kiállítás Bécsben.

A francia mondás igazságát, hogy tout
passe, tout lasse . . . hamarjában mi sem il-
lusztrálja jobban, mint a bécsi es. kir. gazda-
sági társulat állatkiállításainak sorsa. Nem
akárom itt per longum et latum fejtegetni,
hogy volt, mint volt a huszas években, mikor
a Praterben a „Schöne Dresdnerin” — már
u. m. a magyar-óvári uradalom elektorális
anyajuháért lelkesedtek a jó bécsiek, vagy
mikor 1845-ben ugyanott a tarányi kosoknak
nyújtották a pálmát! Csak arra akarok emlé-
keztetni, hogy 1857. 1866., 1873. és még
1890-ben sok százával, (1857-ben 444 drbbal)
sőt ezrivel (1873-ban 1504 darabbal) volt a
Praterben a juhneveltség képviselve, holott a
mostani jubilaris kiállításra csak 200 darabot
tudtak összetoborzani. 1873-ban hazánkbeli
44, az osztrák tartományokból 31 kiállító kül-
dött volt juhokat, f. évi május 7—10-ig pedig
mindössze 8 kiállító mutatott be tenyészjuho-
kat, ezek közt 4 magyar tenyészettel, 5 pedig
hizó juhokat s még ezek közt is két magyar
tenyészet volt.

Szóval e juhkiállítás mennyiségileg éppen
olyan gyatra volt, mint az ugyanakkor tartott
hizómarha-kiállítás s hogy minőség tekinté-
ben kevesebb kifogás alá esett, azt is főleg a
magyarországi anyagnak köszönhettem. Díjakkal
azonban bőven rendelkeztek s így még azok-
nak a famozus blackfaced keresztezéseknek is
jutott, melylyel a purgstalli gazdasági kaszinó
ugylátszik illusztrálni akarta, mivel nem kell
keresztezni az osztrák parlági juhok s miként
nem volna szabad tenyészjuhok tartani.

Mig Martonvásár gróf Brunswick és Jó-
zsef főherceg tulajdonában volt a bírálók
meltatták ugyan Thal-Oschatz e leánynyájának
kitünő testalkotásu egyedét, de mindig kifogá-
solták a kiegyenlítetttségét, valamint azt is, hogy
hogy némely egyedének gyapja veszedelme-
sen megközelítette már azt a határt, hol a

szövetgyapju terminus technikusát alkalma-
zásba szokták venni.

Hanem hát „vart leány várat nyer!”
most a 111/2 sz. kost, mely bejárta nemcsak a
millenniumi kiállításunkat, hanem a budapesti ten-
nyészállatvásárokat is, a 109/4 számuval nem-
csak bronz kiállítási éremre érdemesítették,
mit az egyiktől, mint gyapjukostól, a másiktól,
mint tenyészkostól bizonyára még az sem
irigyel, ki a kos iránt nem viseltetik a tenyész-
kiállításon különös deferenciával, hanem az
mindenesetre érdekes adat a jurytitkok törté-
netéhez, hogy noha a 10 dbból való kollek-
cióból még csak a 8¹/₂ anya nyert el ezüst
kiállítási érmét: az állami diszoklevelet, mint
legnagyobb díjat a tenyésztés összességéért
Martonvásár nyerte el; míg Tótmegyének csak
2 díj: az állami érem és ilastromul egy tiszte-
letdíj jutott osztályrészül tekintet nélkül arra,
hogy két drb 3¹/₄ éves 5 48 és 5 51. sz. kosa
bronzéremmel, 6/1 sz. 2¹/₄ éves anyajuha
ezüst kiállítási éremmel, 5a/22. sz. 2¹/₂ éves
anyajuha bronzéremmel lett kitüntetve s többi
állatai is, a 6 35. sz. 2¹/₄ éves koron kívül a
kiállítás legjobb egyedeihez tartoztak. Én azt
hiszem, hogy Tótmegyének sem tulajdonosa,
sem tenyésztője nem fogja tragikusan venni
ezen ítékezést és szerencsére az a kereskedő
is, ki a tótmegyéri gyapju q-ját az idén 3200
frton vásárolta, nem annál a jurynél keresi
információit, kinek úgy látszik a Dreher név
jobban imponált, mint a tótmegyéri törzsjuha-
szat fényes múltja, melyről azonban egy nagy
bécsi szaklapreferense azt sötötte ki, hogy az is
Thalosechatz származéka; miben csak annyit az
igazság, hogy 1883-ban vérfelfrissítés végett
onnan néhány kost hoztattak Tótmegyére.

A harmadik magyar kollekczió a Gyérei
Rikárd oszrai nyájából került ki, mely ezüst
kiállítási érmét nyert. Az állatok ugyan nem
voltak kifogástalan kiállítási kondícióban s a
kosok nem voltak valami szerencsésen kivá-
lasztva, azonban a magas finomságu, nemes
posztógyapju irányt jól képviselték.

Kifogásoládonak tartom a rossz fejalko-
tásu, csupaszlábu 4 83. sz. kost, ellenben igen
jónak a 406. sz. anyajuhot, mely bronzérmét
is nyert, valamint a 221. és 223. számuakat,
melyek közül különösen az első a régi elektro-
rális typusnak érdekes képviselője.

A két osztrák főur még kevesebb szeren-
csével állított ki. Schwarzenberg Adolf József
herceg netolici nyájából bemutatott 5 darab
állat közül csak a 74. sz. 4 éves negretti anya
kapott egy bronzérmét, a többiek hanyatló
gyapjuval, rossz lábállással s az 50. II. sz. 4
éves kos durva ránczaival a negretti irányt
a legrosszabb oldaláról mutatták volt be.

Lobkovitz Ferdinánd herceg winternitzi
nyája sem volt szerencsés kiválasztással be-
bematatva; a 245 7/95 sz. 3 éves kos leg-
főlebb a gyapju hűtlenségét demonstrálhatta
volna, 195 1/95 sz. 3 éves anya pedig a laza
fürt állást, mindazáltal a 245/95 sz. 3 éves
kos egy bronz, a 705/95 sz. 3 éves anya
egy ezüstérmét kapott, nem hiába, hogy díjak-
ból jutott és maradt is az egész vonalon. Az
utóbb nevezett anya különben a képviselt osz-
tály posztómerinótenyésztők legjobb állatja volt.

A rambouillet alcsoportban a tenyész-
állatvásárokról előnyösen ismert gróf Herber-
stein Zsigmond-féle stuleki nyáj 6 db prima
kos és ugyanannyi anyával igen jól volt kép-
viselve, meg is kapta a bécsi es. kir. gazd.
társulat diszokmányát s 65/2 sz. 2 éves anya
egy párját ritkító szép állat az ezüst kiállítási
érmét.

Schwarzenberg herceg wittingau rom-
bouilletjei szót sem érdemelnek.

A husjukok közt a gróf Herberstein
József-féle szintén tenyészállatvásárainkról jól
ismert oxfordshire downok kiállítási érmét
nyertek, szintegy a stomfai husjukok kollek-
ciója is, melynek szép egyöntetű testformájú
egyedei Cotswold-Hampshire-Southdown ke-
resztezés termékei.

A hizójuhok csoportjának élén a katalógus
szerkesztőjének a hanyagságából a Gyérei oszrai
kollekcziója újból felsoroltatván, az a furcsaság
esett meg egy bécsi nagy szaklappal, hogy
agyba-főbe dieséri az oszrai hizójuhokot, mint
világos jelét annak, hogy elektoral-negrettiből
is milyen kitünő hizók válhatnak!

E csoportban Stomfa diszoklevelet kapott,
Pallavicini Alfons gróf nagy-surányi hampshire
downjai — szép erős hizóürük és anyák —
kiállítási érmét. Schwarzenberger Adolf József
herceg, a Bécsben kedvelthizóállapotban levő
southdown ürüi egy ezüst állami érmét, south-
down-hampshire ürüi szintén kiállítási érmét,
végül oxfordshire southdown keresztezési ürüi
az arany kiállítási érmét! Nem oly szerencsés
volt gróf Herberstein az ő strilecki rambouillet-
fajta hizóival, melyek csak elismerő okmányt
nyertek el — sapienti sat! — ellenben a
Herberstein József gróf libohowitz oxfordshire
down ürüi a perfekt formák mintaszerű hizalt-
ságát mutatták, mit ezüst állami éremmel mel-
tán honorált a műértő mézárásokkal megerő-
sített jury; miből azt következtetem, hogy
mindig jobb a hizójuh juryben egy érdekelt
mézárós, mint két érdekelt német osztályozó
a gyapjas juhokban. Dr. Rodiczky Jenő.

GAZDASÁGI IPAR.

Rovatvezető: Zalka Zsigmond.

Minő átalakulásokon megy át a burgonya az elraktározás alatt?

Ismeretes szeszgyárosaink előtt, hogy az
elraktározott burgonya hosszabb idei állás
után többféle változást szenved, amelyek kö-
zött legérzékenyebben sújtják a gyarost azok,
amelyek keményítővesztéssel vannak egybe,
kapcsolva, minthogy ezáltal a burgonya szesz-
gyári értékéből veszít.

Az elraktározás folytán elsőben is a
burgonya viztartalmából veszít. Ezen vízvesz-
teség október hó végétől 100 kg. burgonyából
általagosan a következő: november végéig 0,56
kg., decemberben 3,14 kg., januárban 4,14
kg., februárban 5,54 kg., márcziusban 6,60
kg., áprilisban 8,00 kg., májusban (erősen ki-
csirázva) 10,00 kg., júniusban (megfogyadva)
17,00 kg. Wolny a vízvesztéséget pinczében
október 5-iktől ápril végéig 4,55—8,48%-nak
találta.

A fennebbi adatok szerint tehát azt
kellene hinni, hogy a víz elpárolgása követ-
keztében a burgonya szárazanyag és kemé-
nyítő tartalma a raktározás alatt emelkedik.
Tényleg azonban ez nem úgy van, amennyi-
ben is az állás alatt ugy a burgonya száraz-
anyag, valamint keményítő tartalma is csök-
ken, ami azonban csak az összes burgonya-
mennyiség súlyából és a keményítő, valamint
szárazanyag százalékból számítható ki.

Nobbe szerint a vesztés legnagyobb,
ha a burgonya meleg, száraz helyen van el-
rakva, míg legkisebb száraz, hideg helyen.

A burgonyának százalékos keményítő
tartalma a raktározás alatt szintén változik.
Igy pl. előfordul, hogy az október hóban be-
vermelt burgonya százalékos keményítő tar-
talma január, február hónapokban 2—3%-kal
is csökken. A keményítőnek egyik része a
raktározás alatt átalakul cukorra.

A burgonya csirázásánál szintén kemé-
nyítővesztés áll be, a mely annál nagyobb
lesz, minél hosszabbra nőttek ki a csirák.
Kramer E. adatai szerint 100 súlyrész kemé-
nyítóből veszendőbe megy 1—2 cm. hosszú
csira mellett 3,2% 2—3 cm. hosszú csiránál
5,3%, 3—4 cm. hosszú csiránál 9,9% ke-
ményítő.

A legnagyobb keményítő-vesztéséget
azonban a burgonya megfagyása okozza. Is-
meretes dolog, hogy a megfagyott burgonya

édes izü. Az édes iz a keményítőnek cukorra való átalakulása következtében áll elő.

Azon chemiai processusról, mely a raktározás alatt és a megfagyás folytán a burgonyában végbe megy, Müller érdekes képet nyújt vizsgálata alapján.

Eszerint a mint a burgonya zöld részei elhaltak, vagy a midőn a gumók a szártól elválasztottak, a gumókban nyugalmi állapot áll be, a mely idő alatt a gumók még nedves meleg helyen sem csirázthatók ki. Ezen nyugalmi állapotban azonban a burgonyában mélyreható változások mennek végbe. Elsőben is a burgonyából víz párolog el, emellett azonban a keményítőtől cukor képződik, ez pedig a lépési processus következtében szén-sav fejlődés mellett elbomlik.

A légzés a sejtek plazmájának tevékenysége, míg a cukorképződés előidézője egy, a diasztazéhoz hasonló s a burgonyában előforduló fermentum.

A légzésre legnagyobb befolyással van a hőmérséklet. Minél alacsonyabb a hőmérséklet, annál gyengébb a légzés, amely végül — 2°C.-nál teljesen megszűnik.

Ha tehát egy burgonya, amelyben cukor egyáltalán nincs, vagy csak igen kis mennyiségben, lassanként — 2°C.-ra lesz lehűtve, úgy sok cukor képződik, amely a gyenge légzés folytán fel nem bontatván, a burgonyában felhalmozódik és annak édes ízét kölcsönöz. Minél nagyobb a burgonya víztartalma, annál több cukor képződik benne.

Már 8°C.-nál a légzés oly nagymérvű, hogy a cukrot majd teljesen felemészti, 10°C.-nál pedig cukor már egyáltalán nem halmozódik össze. Ha tehát a burgonya megédesítését meggátolni akarjuk, úgy a burgonyának nem szabad 8°C. alá lehűlni.

Ha az édes burgonyát 20–30°C.-nyi hőmérsékletnél tartjuk hosszabb ideig, úgy az édes ízét elveszíti, ami részben a cukor elégése, részben annak keményítővé való visszaalakulása folytán következik be.

Az elmondottakból tehát következik, hogy a megfagyott burgonyát azonnal fel kell dolgozni, amint azt a gyárba beviteljük s nem szabad azt nagyobb tömegekben hosszabb ideig állni hagyni, mert ekkor a burgonya felmelegedvén, a cukor egy része elég s így a szeszgyárra nézve veszendőbe megy.

Z. Zs.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei.	763
Fogyasztási és értékesítési szövetkezetek szervezése. R. Gy.	763
Tárca: A mezőgazdasági szakoktatás Franciaországban. Jankó Szilárd.	764
Növénytermelés.	
A luczernakaszálás ideje és a luczernakaszálás készítése. Wickl Gyula.	766
Allattenyésztés.	
A tenyész- és hizó-juh-kiállítás Bécsben. Dr. Roditzky Jenő.	767
Gazdasági ipar.	
Minő átalakulásokon megy át a burgonya az elraktározás alatt? Z. Zs.	767
Vegyések.	768
Kereskedelem, tőzsde.	769
Budapesti gabonátőzsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszüzlet. — A központi vásárcsarnok árújegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszerek árairól. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	770

Halálozás. Súlyomy Lipót, az esztergomi főkapitány nyug. uradalmi rendelkező tisztartója, 1848–49-iki honvédtiszt, élte 70-ik évében Marczalin meghalt.

Dijlovaglási versenyek. Az OMGE. által a május hó 25-én d. u. 2 órakor rendezendő díjlovaglási versenyekre a nevezések határideje lejárt és a rendezőbizottság az ezentul beérkező jelentéseket figyelembe nem veszi. Nevezetett összesen a díjlovaglásra 45 ló, a díjugratásra 49, a jeu-de barre-ra 14, összesen 108 ló. A kitűzött pénz és tiszteletdíjak igen jelentékenyek. Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter 2000 frtot adományozott pénzdíjakra s ugyanily összeget tűzött ki a „Lótenyésztés emelésére alakult Tattersall Rézvénytársaság” is. A versenyen valószínűleg Ő Felsége a király és az udvar itt időző tagjai is részt fognak venni. Jegyek a versenyre az OMGE. pénztáránál, a „Tattersall”-ban, a szervitári dohánytözsdeben, továbbá a „Nemzeti Kaszinó” és „Országos Kaszinó” komornyikjainál kaphatók. A jegyek ára: kistribün-jegy 5 frt, nagy tribün-jegy 2 frt, katonatiszti jegy 2 frt 50 kr, állóhely 50 kr.

Terméskilátások. A földmívelésügyi miniszter a vetések május 10-ki állásáról beérkezett tudósítások alapján a következő becsléseket teszi a várható terméseredményre nézve. Az elemi csapások leszámításával várható termés 1898-ban búzából 33·5 millió mm. 9 millió mmval több, mint tavaly, rozsból 9·4 millió mm. 0·5 millió mmval több, mint tavaly, árpából 12·6 millió mm. 3·6 millió mmval több, mint tavaly, zabból 10·2 millió mm. 1·6 millió mmval több, mint tavaly. Eszerint jó közepes termésre van kilátás. Kívánjuk, hogy a becslési adatok ne bizonyuljanak optimisztikusnak.

Gömörmegei kisgazdák gazdasági tanulmánytája. A földmívelésügyi miniszter nem régeből leiratot intézett az összes gazdasági egyesületekhez, melyben felhívta őket arra, hogy tagjaikat, főképpen pedig a kisgazdákat buzdítsák arra, hogy kisebb-nagyobb csoportokban az állami gazdaságokat megismerjék. A vidéki gazdasági egyesületek közül a Gömör-Kis-Hont vármegyei gazdasági egyesület az első a kezdeményezés terén; kezdeményezésére e hó 16-án Lakner László gazdasági egyesületi titkár vezetése alatt, mintegy 30 gömörmegei kisgazdából álló társaság indult utnak Bábolnára. Ez utjokban a gömörmegei kisgazdák e hó 18-án érkeztek Budapestre s az egész napot Budapesten töltötték. Az állatkert megtekintése után hosszabb időt töltöttek a mezőgazdasági muzeumban, hol Balás Arpád kir. tanácsos a muzeum igazgatója és Paikert Alajos muzeumi őrkalauzolták a tanulmányozó gazdákat, kik figyelemmel hallgatták meg a muzeum tisztviselőinek szakszerű felvilágosításait. Délután a luxslóvásár és a főváros nevezetességeit tekintették meg s az esti vonattal tovább utaztak Bábolna felé.

Tehén- és üszödjázás Szakál-Högyészen. A szakál-högyészi tehén- s üszödjázás lefolyásáról a „Köztelek” mult számában számoltunk be, mely alkalommal megemlítettük, hogy az állattulajdonos gazdák által követelt exorbitáns árak következtében vásár alig jöhetett létre, úgy hogy a temesmegei gazdáknak alig 30–40 drbot sikerült beszerezniök. Mint utólag értesülünk, a délvidéki földmívelők egyletének tagjai a vásárt követő napon 240 drb állatot vettek meg 30,000 forint értékben.

A „Tannalbin veterin” a Knoll és Társa Ludvigshafen a/Rh. czég által előállított és forgalomba hozott fehérnyé és csersav vegyület, mely a gyomorsavban nem oldódik, hanem csakis a bélsátonnában lassankint bomlik

fehérnyére és csersavra. Állatoknál minden-nemű hasmenés ellen használtatik. Rodewald ratzburgi ker. állatorvos idült hasmenés ellen sikeresen alkalmazza. Lovaknak 20–24 gmot ad naponta háromszor, melyet harmadrészenként egy kis mézzel a nyelvre ken. Egy 6 hetes csikónak az első két napon 3-szor 3 grmot adott, a következő napokban már csak egy 3 grmos adagot szintén kedvező sikerrel. Ugyaníly kedvező sikerrel járt el Wegerer (Simbachban), Eckmayer ker. állatorvos Oberammergauban, mint a „Wochenschrift f. Thierheilk. u. Viehzucht”-ban írja, 16 esetben alkalmazta 14 nap és 9 hó közötti borjak és csikónál jó sikerrel. Gese állatorvos a Tannalbin a szopós és rugott borjúk és elválasztott malacok hasmenése ellen szintén sikeresen használja. Ugyanílyan sikerrel használták és nagyon dicséretileg nyilatkoznak a Tannalbinról Hock ker. állatorvos Badkissingen, Julius Hauck ker. állatorvos, Bossert ker. állatorvos Würzburg, Schender Mathias (Trackenau), dr. Oehmke Zielinzig, S. Mayer (Grunebach), Prof. J. Hirzel (Zürich), utóbbi a kutyák hasmenése ellen is sikeresen használta.

A cs. kir. szab. Adria biztosító társulat üzleti jelentése, mely ez évi április 28-án megtartott közgyűlésen előterjesztett, a következő fontosabb adatokat tartalmazza: Az életbiztosítási ágazatban az 1897. évben kötött biztosítási ügyeletek 28.201,868 korona biztosított tőke és 45,780 korona biztosított járadékra rugnak s így a biztosítási átlag 1897. december 31-én 180 millió koronát meghaladó tőkét s 466,520 korona járadékot tüntet ki. A díjbevétel 7,494,320 koronát tesz, halál- és eléricsi esetekben teljesített fizetések 3,818,490 koronát vettek igénybe s ezen kívül függő károka 642,508 korona lett tartalékba helyezve. Az életbiztosítási díjtartalék immár 44,899,726 koronára emelkedett. Az elem (tűz és szállítmány) biztosítási ágazatok díjbevétele 15,019,402 koronát tett, viszontbiztosításokra 6,871,720 korona, kárfizetésekre — a viszontbiztosítókra illető rész levonása után — 5,116,452 korona fordított és ezenfölül függő károka 838,246 korona helyzetetett tartalékba. A tűzbiztosítási díjtartalék 5,356,924 koronával emelkedett s jelenleg a társulat saját számlájára 4,480,204 koronát tesz, a szállítmánybiztosítási ágazat tartalékai pedig 175,662 koronára rug. A 272,558 koronányi árfolyamnyereség a fennálló árfolyamindexelési tartalékhoz lett csatolva. Osztalék fejében, úgy mint az elmúlt évben, részvényenkint 150 korona fizetett ki. A társulat különféle tartalékai az 1897-ik évben 5,398,238 koronával növekedtek s az év végével 54,408,022 koronát tettek, amelyből díjtartalékokra a — viszontbiztosítókra illető rész levonásával — 46,282,246 korona, nyereségy tartalékokra 6,029,104 korona és árfolyamindexelési tartalékokra 2,096,672 korona esik.

Mult évi forgalom: 25,223 mm.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapjú-aukceziókra,

melyek idej első sorozata

július hó 6., 7. és 8-án

fog megtartatni.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjúárvéreségi vállalat, Budapest, Dunaparti teher-pályaudvar” czimzett gyapjúküldemények a M. A. V. összes vonalain f. hó 13-ától kezdve tetemes díjkezdvezményben, valamint ingyen raktározásban részestülnek.

Mindenemű felvilágosítással szolgál:

Heller M. s Társa,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

0-50-075, 1 kg. ---, csirke 1 db 0-45-0-60, 1 kg. ---, káppan hizott 1 db 0- ---, 1 kg. ---, réceze hizott 1 db 1-50-1-70, 1 kg. 56-58, félkővér 1 db 0-80-1- ---, lud hizott 1 db 1-75-2-25, 1 kg. 56-0-58, félkőv. 1 db 1-80-2-50, 1 kg. ---, pulyka hizott 1 db 2-00-3-50, 1 kg. 53-56, félkővér 1 db 1-50-2-50, 1 kg. 50-55, ludmáj 1 db 10-0-70, 1 kg. 1-20-1-50, ludzsír 1 kg. 70-1- ---, idei liba 1 db ---.

Hal. Elő. Harcsa 1 kg. frt 0-80-1-00, csuka 0-80-1-00, ponty (dunai) 0-35-0-60, süllő ---, kecsge 0-0-0, márna ---40-60, czompó 0-50-0-60, angolna 0-0-0, apró kevert 0-30-0-40, lazac ---, pisztráng ---.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0-08-0-09, lefölözött 0-06-0-07, tejszín 0- ---, tejföl 0-24-0-30, tehénvaj (tea) 1 kg. 0-95-1-10, I. rendű 0-80-0-85, II. r. 0-60-80, olvasztott 0-60-60, Margarin I. rendű ---, II. rendű 0- ---, tehénturó 0-16-0-24, juh-turó 44-46, liptói 0-48-0-54, juhsajt 0-50-50, emmenthali sajt 1-10-1-10, groji sajt 0-72-0-72.

Liszt és kenyermű. Fehér kenyér 1 kg. frt 18-0-22-0, barna kenyér 14-0-17-0, rozskenyér 14-5-14-5, Buzaliszt 00 sz. 1 q ---, 0 ---, 1 ---, 2 ---, 3 ---, 4 ---, 5 ---.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 14-18, stoke-raui 22-36, borsó héjas magyar 10-0-13, koptatott magyar 13-15, külföldi 17-24, bab fehér apró 7-11, nagy 8-12, szines 8-00-10.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 26-75-28-0 II. oszt. (1440 db.) ---, meszes ---, orosz tojás 100 db. ---, tea tojás 2-30-3- ---, törött tojás 0- ---.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 3- ---, 1 q 5-0-8-0, Petrezelem 100 kötés 3-0-6- ---, 1 q 12-0-18-0 zeller 100 drb 3- ---, 10-0, karalábé 2-0-10-0 vöröshagyma 100 köt. 0-00- ---, 1 q 8-10- ---, foghagyma 100 köt. ---, 1 q 4-0-4-0, vörösrépa 100 drb 1-00-1-50, fehérrépa ---, fejeskáposzta 0-0-00, kelkáposzta 100 drb 1-00-2-00, vörös káposzta 0- ---, fejjessalata 1-00-1-00, költött saláta ---, burgonya, rózsá 1 q 3-40 4-00, sárge 3-60-4-00, külföldi 11-14, fekete retek 100 drb 0- ---, uborka nagy salátának 100 db 14-20- ---, savanyítási való 100 db ---, savanyított 1-60-2-20, zöld paprika ---, tök főző 3-40-1-00, zöldbab 0-60-0-60 zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. ---11-12, fejtett 1 lit. 30-40, tengeri 100 cső ---, karfiol 100 db ---, paradicsom 1 kg. 0-35-0-40, spárga 0-50-0-70, torma 1 q 12-16.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt ---, köz. alma 14-40, fajtörte ---, közönséges körte ---, szilva magva, való ---, vörös ---, aszalt 18-22, cseresnye faj 0-25-0-35, közönséges ---, meggy faj ---, közönséges ---, ringló ---, barack kajszin ---, őszibarack ---, dinnye görög nagy 100 db ---, kicsi ---, sárga faj ---, 1 kg. közönséges ---, szőlő 1 kg. ---, csemge ---, dió (faj, papir-héjú) ---, közönséges 30-32, mogyoró 24-34, gesztenye magyar ---, olasz ---, narancs messinai 100 db 2-50-5-0, pughái 3-2-5-5, mandarin 0-00-0-00, citrom 0-80-1-00, füge hordós 1 q 18-20, koszorús 20-22, datolya 38-44, mazsolaszőlő 50-65, egres 1 lit. ---, eper 1 kg. --- kr.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30-60, II. rendű 10-20, csöves 30-35, (szá-ritott) ---, köménymag ---, borsókamag ---, mák 1 q. frt 38-40, méz csurgatott 0-28-0-45, sejtékben 1 kg. ---, szappan szin 20-25, közönséges ---, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0-40-0-50, vörös asztali palackban 0-40-0-50, házi pálinka palackban 0-0-0- ---, ásványvíz palackban ---.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1898. május 20. A székesfővárosi IX. ker. előjáróság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott közlegekből 189 szeker réti széna, 18 szeker mubar, 13 zsupszalma, 15 szeker aionszalma, 1 szeker takar-mányszalma, 9 szeker tengeriszár, 9 szeker egyéb takarmány (höhere, luczerna, zabosbükköny, köles stb.), 1200 zsák zsecska. A forgalom lanyha. Árak q-ként a következők: réti széna 170-200, mubar új 270-300, zsupszalma 140-160, aionszalma 100-160, egyéb takarmány ---, höhere 270-270, takarmány-szalma 130-130, tengeriszár ---, luczerna ---, sarju 200-230, szalmaszecska 170-190, széna ---, új ---, zabosbükköny ---. Összes kocsiszám 231, súly 25+100 kg.

Allatrásások.

Budapesti szarumarhavasár. Május hó 18. án. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése.

Felhajtatott: 1026 drb belföldi, --- db galicziai, --- drb tiroli, 9 db növendék élő borju, 148 db élő bárány; --- drb belföldi, --- drb galicziai, --- drb tiroli, --- drb bécsi, --- drb növendék borju, 69 drb öltött bárány, --- drb élő kecske.

A borju és bárányvásár hangulata lassu lefo-lyásu volt.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi 28-40 frtig, kivételesen --- frtig dbonkint, --- frtig, kivételesen --- frtig sulyra, növendék borju 21-24 frtig, kivételesen --- frtig dbonkint, --- frtig sulyra Öltött borju: belföldi --- frtig, tiroli --- frt, gali-

cziai --- frtig, növendék borju --- frtig dbkint, öltött bárány 4- --- 0-50 frtig, bécsi öltött borju ---, kiv frtig sulyra. Élő bárány 4-00-7-50 frtig, kivételesen utrig élő kecske --- frtig páronkint. Hizlatt urt ---.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavasár. 1898. évi május hó 18-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtatott: --- db, ugymint: jármos ökör elsőmin. --- db, közép 0 db, alárendelt --- db. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 88 db, tenyészbika 1 drb, tarka tinó 15, fehér --- db, jármosbivaly --- db, bonyhádi 20 db, ökör --- db, tarka --- db.

Fejős tehének iránt gyenge kereslet mutatkozott s a kis felhajtás daczára sem jegyeztek a mult hetiek-nél magasabb árakat.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör ---, középminőségű jármos ökör ---, alárendelt minőségű jármos ökör ---, hizlali való, jármosbivaly --- é. s., --- frtig páronkint. jobb minőségű jármos ökör --- mm-kint é. s., tarka bekötni való ökör --- frtig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszőrű magyar tehén ---, tarka kevert származásu tehén ---, bonyhádi tehén --- kiv. --- frtig, bika --- frtig páronkint.

Budapesti vágómarhavasár. 1898. május hó 18-án. (A budapesti közigazgatóság és marhavasár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtatott: 2002 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1146 db magyar és tarka ökör, 417 db magyar és tarka tehén, 249 db szerbiai ökör, 0 db boszniai ökör, --- db boszniai tehén, 4 db szerbiai tehén, 109 db bika és 77 db bivaly.

Minőség szerint: 632 darab elsőrendű hizott 1152 db középminőségű és 218 db alárendelt min. bika --- db elsőrendű hizott ökör, --- db közép-minőségű ökör és --- db alárendelt min. ökör; --- db elsőrendű hizott tehén, --- db középminőségű tehén, --- db alárendelt minőségű tehén.

A kisebb felhajtás következtében, meglehetősen enyhe irányzat mellett jó minőségű fiatal gömbölyű ökrök 100 kgrknt 1-50 frttal, jó minőségű mustra ökrök 1 frttal és silányabb minőségű ökrök, melyek eddig egészen el voltak hanyagolva 2 frttal emelkedtek. Jó minőségű ám egyobb felhajtás esetére is megtart-hatja mai árát, míg silányabb portéka nagyobb felhaj-tás esetére árából valószínűleg veszteni fog.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 30-34, kivételesen ---, hizott magyar ökör középminőségű 26-29, alá-rendelt minőségű magyar ökör 22-25, jobb min-őségű magyar és tarka tehén 22-32-50, kivételesen tarka tehén ---, magyar tehén középmin., 22-32-50, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén ---, szerbiai ökör jobb minőségű 27-30, kiv., 33-, szerbiai ökör középminőségű 23-26, boszniai ökör alárendelt minőségű ---, szerbiai bika 22-32-50, kivételesen ---, szerbiai bivaly 17-24, kiv. --- frtig métermázsánkint élőszuliban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1898. május 18-án. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár forgalma élénk.

Felhajtatott összesen 648 db. Eladatott 355 db. Jobb minőségű lovakból hátas 15 db, eladatott 8 db 155-200 frtért, könnyebb kocsió (jukker stb.) 20 db, eladatott 6 db 100-170 frtért, nehezebb kocsió (hintós) 35 db, eladatott 15 db 120-190 frtért, igás kocsió (nehéz nyugoti faj) 50 db, eladatott 20 db 90-150 frtért, ponya 5 db, eladatott 3 db 40-100 frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félek (fuvaros ló stb.) 75 db, eladatott 40 db 60-85 frtért, könnyebb félek (parasztló stb.) 120 db, eladatott 80 db 25-40 frtért; alárendelt minőségű lovakból 328 db, eladatott 183 db 9-18 frtért. Bécsi vágóra vásároltatott 65 db, az állatkert és kutyák részére vásároltatott --- db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglalattott --- db, ragályos be-tetegsége gyanus ló lefoglalattott --- db, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett --- db.

Hizlali való sertések árai. 1898. május 18-án. (Pfeifer Jakab és fia sertésbizományosok heti jelen-tése a „Köztelek” részére. Bpest, VIII., József-körut 3.)

Sertésvészen átment	80-120 kg.	55-57 kr
"	120-160 "	54-56 "
"	160-200 "	52-54 "
Sertésvészen át nem ment	80-120 "	41-44 "
"	120-160 "	41-43 "
"	160-200 "	42-44 "

Az árak pusztán átvéve 4% levonással értendők. Kőbányára szállitva kilonkint 3 krral. többet fizetünk. Az üzlet változatlan.

Ingtatlanok árverései (20000 frt beesértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Május 21	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Adler tóság Dávid	47532
Május 23	Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha- Feldheim tóság Izidor	68643
Május 24	Szászvárosi kir. jbiróság	a tkvi ha- Bregyán tóság Velicska Viktor	77587
Május 24	M.-Szigeti kir. tvszék	a tkvi ha- dr. Grünwald tóság Zsigmond	29187

Május 25	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Pálffy tóság Dezső	273871
Május 26	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Wendi tóság József és neje	67058
Május 27	S.-Szt-Györgyi kir. jbiróság	a tkvi ha- Gidófalvi tóság Adolfiné	28486
Május 28	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha- Atkary tóság Adolf	38550
Május 28	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Tarnóczy tóság Gusztáv	92742
Május 31	Nagyvárad kir. tvszék	a tkvi ha- Hunyadi gőz-tóság malom ipar r.t.	681597
Május 31	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Bodánszky tóság Adolf (Nagy Ferenczné)	104544
Május 31	Gálszécsi kir. jbiróság	a tkvi ha- Szemere tóság József	23055
Junius 2	Paksi kir. jbiróság	a tkvi ha- Szenté tóság János	20202
Junius 2	Borosjenői kir. jbiróság	a tkvi ha- gr. Bethlen tóság Dezső	25793
Junius 3	Losonci kir. jbiróság	a tkvi ha- Farkas tóság Lajos	24848
Junius 6	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Bobula tóság Jánosné	20750
Junius 14	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha- Mihajlovits tóság Zoltán	42960
Junius 17	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Haroska tóság Ferencz	26950
Junius 24	Ungvári kir. jbiróság	a tkvi ha- Kauffmann tóság Ferencz	25007
Junius 24	Soproni kir. tvszék	a tkvi ha- Sax tóság Pálné	23040
Junius 28	Duna-adornyi kir. jbiróság	a tkvi ha- Rózsa tóság Mihály és neje	85721
Junius 28	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Fesztéts tóság Benóné	120000
Junius 30	Brassó kir. tvszék	a tkvi ha- Gáspár tóság József	21450
Junius 30	Brassói kir. tvszék	a tkvi ha- Gáspár tóság József	21450
Junius 30	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha- Szilassy tóság Juliska	1070661
Julius 9	Nagyszombeni kir. tvszék	a tkvi ha- Meltzer tóság József	28500

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igaz-gatója. --- Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. --- Társszerkesztő: Buday Barnabás, az O. M. G. E. titkára.

Elsőrangu hazai gyártmány.

Gőscséplők

Pontos cím: **ELSŐ MAGYAR**

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára,** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágo kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakzerű felvilágosítással díjmentesen szol-gálatunk.

Szacsokavágók **Marhacékl**

MÁSOLAT.**ITÉLET.**

Mesterséges borok készítését tiltó törvény áthágásával vádolt és szabad lábbon levő **Baros Gábor** magyar peterdi születésű, 36 éves, izr. vallású, büntetlen előéletű kereskedő, — lakik Dohány-utca 1. sz. — mesterséges bor készítésére alkalmas anyagok hirdetése által elkövetett s az 1893. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ának 2-ik bekezdésébe ütk. kihágás miatt a hivatk. t.-cz. 6. §. alapján jelen ítélet jogerőre emelkedésétől

számított 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő 100 frt pénzbüntetésben, ennek behajthatatlansága esetére 10 napi önköltségén töltendő elzárásban és az esetleg felmerülő eljárási költségek viselésében elmarasztaltatik. A lefoglalt hirdetési nyomtatványok elkoboztatni, illetve az ítélet jogerőre emelkedése után megsemmisíttetni rendeltetnek.

Indokok:

A vádlott üzletében és mellékhelyiségeiben megtartott nyomozat alkalmával nagyobb mennyiségű oly hirdetések találtak, mint a milyen hirdetés a feljelentéshez csatolva van, s a mely hirdetések a mesterséges bor készítésére illetve a bor szaporítására alkalmas anyagokat megvételre ajánlják. Más oldalról bevizsgálást nyert, miszerint vádlott bár nem tiltott célra is — de borhamisításra is alkalmas anyagokat árusít üzletében. Vádlott beismerte a tárgyalás során, hogy a kérdéses hirdetések — ha mindjárt csomagolásra használva is — vásárlóinak szétküldötte. Ugyanezért ellene a teherre rótt kihágás tényálladéka bevizsgálást nyervén, az ítéletben feltün-

tett büntetésben marasztalando volt. Súlyosbító körülményként lett tudva, hogy vádlott fondorlattal élve, nevét nem tüntette fel a hirdetésen, de még a nyomdatulajdonos címét is levágta, tehát nagyon is tudtában volt annak, hogy a nyomtatványok illetve hirdetések terjesztése által tiltott cselekedetet követ el, továbbá hogy a hirdetések nagyobb részét elhasználta vagyis több mint 2000-et. **Tóth Lajos** s. k., ker. kapitány. — Ezen ítélet vádlott Baros Gábor előtt kihirdetett, miután felebbezési jogára figyelmeztetett, felebbezést jelentett be. Km.

TÓTH LAJOS s. k.,
ker. kapitány.

A fő- és székvárosi m. k. államrendőrség főkapitányától.

A fő- és székvárosi magy. királyi államrendőrség főkapitánya mint a közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt kihágási ügyekben való eljárásra hivatott másodfoku hatóság **Baros Gábor** ellen a székesfővárosi rendőrség VII. kerületi kapitányságnál 1209/97. sz. a folyamatba tett kihágási ügyben marasztalt által a 12309/1897. számú I. foku határozat ellen benyújtott felebbezés folytán következőleg ítél.

A VII. ker. kapitányság vezetésével megbízott rendőr kapitány I. foku ítéletét, melyszerint Baros Gábor kereskedőt mesterséges bor készítésére alkalmas anyagok hirdetése által elkövetett s az 1893. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ának 2. bekezdésébe ütköző kihágás miatt ugyanezen t.-cz. 6. §-a alapján, jelen

ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett fizetendő 100 frt pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 10 napi elzárásra, valamint a netán felmerülhető eljárási és tartási költségek megfizetésére ítélte, s a lefoglalt hirdetési nyomtatványokat elkobozni és megsemmisíttetni rendelte, marasztalt írásbeli felebbezése folytán felülvizsgálván, megokolásánál fogva helyben hagyom oly kiigazgatással, hogy a vádlott terhére kiszabott pénzbüntetés az I. foku ítéletben hivatkozott t.-czikk 5. §-ának a) pontján alapszik és oly kiegészítéssel, hogy a bünjelként lefoglalt nyomtatványok elkobozása a btk. 61. §-a alapján volt kimondandó. Budapest, 1897. szeptember hó 26-án.

RUDNAY BÉLA s. k.,
főkapitány.

Magyar királyi belügyminiszterium.

Méltóságos **Rudnay Béla** urnak, a Lipót rend lovagkeresztese, a fő- és székvárosi magy. kir. államrendőrség főkapitányának Budapesten.

Méltóságos Ur! Méltóságodnak mult évi szeptember hó 6003. kih. szám alatt kelt II. foku ítélete, mely szerint a VII. kerületi kapitány által hozott elsőfoku ítélet módosításával Baros Gábor kereskedő mesterséges bor készítésére alkalmas anyagok hirdetése által elkövetett s az 1893. évi XXIII. t.-cz. 1. §-ának 2. bekezdésébe ütköző kihágás miatt u. e. t.-cz. 5. §-ának a) pontja alapján 100 frt pénzbüntetés megfizetésében, nem fizetés esetében 10 napi elzárásban, továbbá az eljárási és a felmerülhető tartási költségek megtérítésében marasztaltatott el, s a lefoglalt nyomtatványok elkoboztatni és

megsemmisíttetni rendeltettek, az elmarasztalt által közbejött felebbezés folytán felülvizsgáltván, indokainál fogva helyben hagyatik oly kiegészítéssel, hogy az idézett t.-cz. 8. §-a alapján, jelen ítéletnek marasztalt költségén leendő közzététele a „Borászati Lapok“-ban (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.), a „Köztelek“-ben (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25.), „Magyar Hirlap“-ban, az „Országos Hirlap“-ban, végül a „Bácska“ című zombori lapban elrendeltetik.

Miről Méltóságod mult évi november hó 17-én 8355. kih. szám alatt kelt jelentése csatolványainak visszaküldése mellett, további eljárás végett értesítettik. Budapesten 1898. évi márczius hó 23-án. A miniszter meghagyásából **Dr. SÉLLEY** s. k., ministeri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteleül:

(P. H.)

Tóth, kiadó.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: TELEKI GÉZA gróf. Alelnök: CSÁVOSSY BÉLA.

Igazgatósági tagok:
ANDRÁSSY GÉZA gróf. BUJANOVICS SÁNDOR. DESSEWFY ARISTID. PÜSPÖKY EMIL.
RUBINEK GYULA. SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN. SZILASSY ZOLTÁN. SZÓNYI ZSIGMOND.
TELEKI SÁNDOR gróf.
Vezérigazgató: SZÓNYI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdaközönöség általános elismerése szerint úgy a tűz- mint a jégbiztosítás terén híven megfélel hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönöség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; — minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló

jégbiztosításokat

és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszáradk, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapesten, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

Vágó- és tenyészállatok eladását és vételét

legcélszerűbb hirdetni a

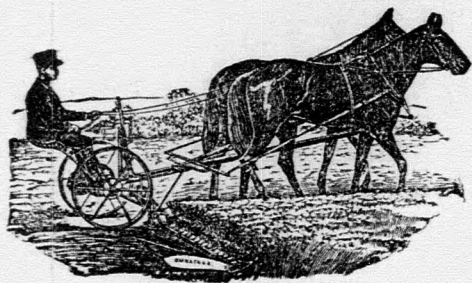
„Mészárosok és Hentesek Lapja“-ban.

5741

Budapest, VIII. Csokonay-utca 10. sz.

Hirdetések díjszabás szerint számíttatnak.

Saját gyártmányú

Saját gyártmányú

„Darling“ fűkaszáloink

és

„Handy“ marokrakó aratógépeink

felülmulják egy ezélszerű szerkezet, mint tartóság tekintetében az eddig nálunk ismert **összes amerikai gyártmányokat**. E mellett **jelentékenyen olcsóbbak** a magas vám- és fuvarköltiséggel behozott amerikai gépeknél.

A fűkaszálok **könnyű szerrel átalakíthatók marokrakó aratógépekké** is.

Arajánlattal és esetleges felvilágosítással szives megkeresésre készséggel szolgálunk.

UMRATH ES TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körút 60 sz.

Ugyanott **SZÉNAFORGATÓGÉPEK, LÓGEREBLYÉK, (széna- és gabonagyűjtők), GÖZCSÉPLŐKÉSZLETEK, KAZALÓZÓK** stb. nagy választékban.

Közvetlen Amerikából

importált,

most megérkezett

Poland china

tenyészsertések pedigreevel.

PICK OSWALD

VIII., Külső Kerepesi-út 1. sz.

A szőlő és gyümölcsfák permetezésére, franciaországi tapasztalatok szerint a

rézszappan

bizonyult a leghatásosabb s viszonylag a legolcsóbb szernek. (Lásd Mezey Gyula gazd. akad. tanár úr ismertetését a „Köztelek“ mult évi 58-ik számában.)

100 liter rézszappan-habarékot, melegítés segélyével a vizen kívül 1/2 klg. rézgáliczból és 1 klg. gyantaszappanból; **hideg uton** pedig 2 csomag gyantalisztes kecskeméti porból és 1/3 klg. mészből lehet előállítani. Egy csomag gyantalisztes kecskeméti pornak az ára 25 kr., a súlya 85 gramm, s tartalmaz 250 gramm gyantalisztes és 600 gramm kecskeméti port. Ezen anyagok a **rézszappan** elkészítése és alkalmazására vonatkozó utasítással együtt

MAYERFI ZOLTÁNTÓL Kecskeméten

szerezhetők be.

5788

ad 62128/98. szám.

Magyar királyi államvasutak.

HIRDETMÉNY.

A Kis-Ujszállás-Kis-Terenni vonalon, Kis-Ujszállás és Szalók-Taskony állomások között, csatlakozással az 504. sz. gyorsvonathoz, mindkét irányban egy-egy új vegyesvonat fog f. évi május hó 1-től kezdve forgalomba helyezettetni, következő menetrend szerint:

Indulás Kis-Ujszállásról délután 5 óra 19 perc, érkezés Szalók-Taskonyra este 6 óra 39 perc. Visszafelé indulás Szalók-Taskonyról este 7 óra 10 perczkor, érkezés Kis-Ujszállásra este 8 óra 24 perczkor.

Budapest, 1898. április 27-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Fuchs Hermann

tejgazdasági edények gyára 4760

BUDAPEST,

VI., Szondy-utca 35. sz.

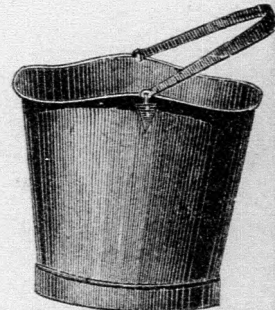
Edény gyártmányaim úgy minőségben, mint ár tekintetében általános elismerésben részesülnek.

Rendes vevőim közül felsorolom:

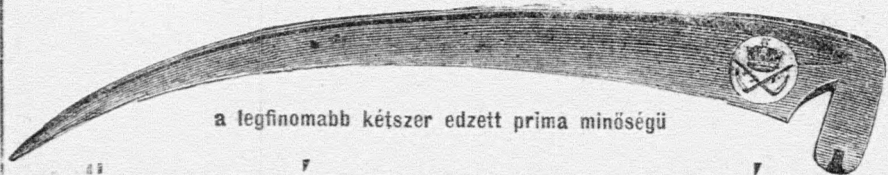
a „Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet“, a „Gazdák Budapesti Tejgyesületét“ ugyszintén az aradi, pécsi, stb. tejcarnokokat és számos nagy hazai gazdaságot.

Referenciákkal szivesen szolgálok.

Telefon-szám 17—35.

Nincsen párja a kerek földön

a legfinomabb kétszer edzett prima minőségű

EZÜST ACZÉL KORONA-KASZÁNAK.

Vetélkednek vásáros üzerek és kereskedők, kik hős hirdetésekkel bolondítják a népet; a szédelő ügynökök, kik házról-házra járnak egekig erő tántorító ígérkedésekkel, cifrán befestett, közönrült, lagozott, delejezett, meg lsten tudja hogy és mint nevezett kaszával a jó hizemű gazdákat elámitják és lelketlenül becsapják. Szükséges tehát tudni, hogy az ezüst aczél korona-kaszák a legnemesebb érczéből vegyített legdrágább aczélból műszaki értelemmel vannak készítve, fagygyuban kétszer edzve, melynek következtében a kasza tartósága és vágó képessége oly magas fokon áll, hogy valamennyi más gyártmányt minden tekintetben tuhalad.

- Ezen kaszák előnyeinek következő pontokban van összefoglalva és pedig:
1. Rendkívüli gyors és könnyen kezelhetők, különös röpké könnyű szapora vágásuk.
 2. Csorbíthatatlan éles állandó élük, kétszer edzett, vékonylapu és kitünő minőségűek.
 3. Fölötte ruganyos és tartósak, a legkeményebb munkában pusztíthatatlan, kitartó.
 4. Egyszeri kalapálás napokig kitart, egy köszörüléssel 120-130 lépésre könnyen elarat.
- Aki egyszer vele dolgozott, sohasem vesz másikat a kezébe, mint koronás kaszát; ezek következő ár és nagyság szerint vannak rendezve és pedig:

hossza: 70 cm.	75 cm.	80 cm.	85 cm.	90 cm.	95 cm.	100 cm.	I drb ráadást adok minden tizedik kasza után.
ára: 90 kr.	95 kr.	1.- frt	1.10 frt	1.20 frt	1.30 frt	1.50 frt	

Ühő és kalapács összesen 85 kr. Kaszakövek drbja 15 kr., finomabb 25 kr. Megrendelések postautánvétellel eszközöltnek, csakis kitünő választott minőségben jótállással: FEKETE-féle ezüst aczél korona-kaszák gyári raktára BÉCS, V., Rüdiger-utca 1/K. WIEN.

Jótállás!

Ha esetleg egyik vagy másik kasza be nem válik, ami eddig elő nem fordult, ez esetben, minden akadály nélkül új kaszát adok érte.

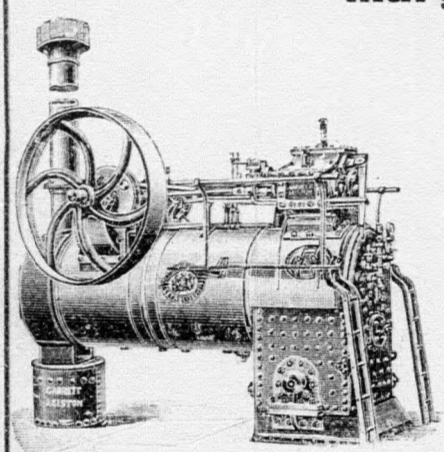

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
 ezelőtt **PFANHAUSER AG.**
ALFA SEPARATOROK (LEFŐLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMÉRTÉK TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

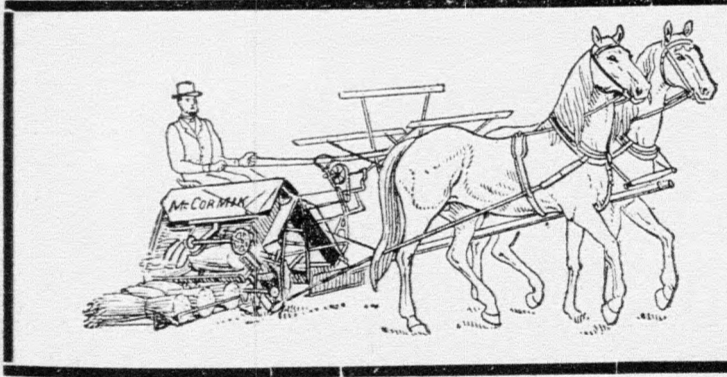
Ifj. KOTZÓ PÁL

V. ker., Lipót-körút 18. sz.

(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar és Margithid közelében.)

A közönségnek további pártfogását kérve, ajánlja Garrett legújabb szerkezetű *compound gőzmozgonyait, félstabil és stabil alakban*, a melyek 40° tüzelőanyag-megtakarítással dolgoznak.
Gőzmozgonyokat és gőzcséplőket, négyszer fordítható aczél dobsinikkel, toldást nem igénylő szalmarúzókkal és nagy szitafelülettel, minden nagyságban.
 Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecsavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket. 5821

Mc CORMICK ARATÓGÉPEK
 a legjobbak a világon, kéveköttők és marokrakók;
 Mc Cormick fűkaszálok, eredeti amerikai köszörü-készítékek, szénagereblyék és szenaforgatók legújanszerűbben beszerelhetők.
MÜLLER és WEISZ
 cégénél 5446
 BUDAPESTEN, VI., Gyár-utca 66. sz.

SZIVATTYUK | **MÉRLEGEK,**

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidálás módszer szerint **inoxidált szivattyúk** rozsdá ellen védve.

Arjegyzékek **W. GARVENS, Wien,** I., Wallfischgasse 14. sz. ingyen és bérmentve. **Schwarzenbergstrasse 6.**

1806

A Magyar Asphalt részvény-társaság
 Budapest, Andrássy-út 30.

ASZFALT-BURKOLÁST,

valamint száraztatási munkák teljesítését jótállás mellett legolcsóbban. Elismert legjobb minőségű aszfaltanyag vidékre is szállítatik.

TELEFON. TELEFON

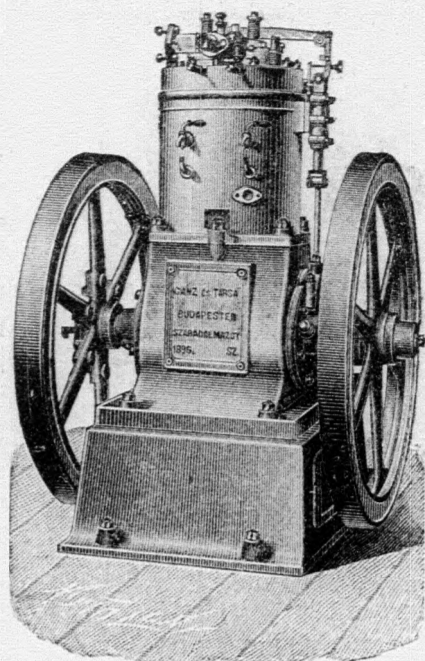
A ki szabadban levő faalkotmányait befestés által egyszerű és biztos módon évekre rothadás és gombaképződés ellen biztosítani óhajtja, használja a 20 éven át bevált

„CARBOLINEUM”-ot

■ Avenarius szabadalma ■
 és óvakodjék kevesebb értékkel bíró utánzatok vételétől.
 Prospectusok ingyen és bérmentve.
Carbolineumgyár R. Avenarius
 BÉCS, III., HAUPTSTRASSE 84.

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:
A sertés javítása és hizlalása
 ■ gazdák és hizlálók használatára. ■
 Irta K. Ruffy Pál.
 Ára portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Amerikai szabadalmazott
forrasztás nélküli ACZÉLLÁNCZOK.
 A forrasztott lánczokhoz képest kétszer oly nagy ellenállás a töréssel szemben.
Erős, könnyű és olcsóbb minden egyéb láncznál.
Actien Gesellschaft Stahlwerke Weissenfels,
 vorm. Goepfinger & Co. Weissenfels, Felső-Kraja.
 Kapható minden nagyobb vaskereskedésben.
 Bizonyítványok és árjegyzékek ingyen. 5573

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv. társ. BUDAPESTEN.

Petroleummal és adómentes benzinnel hajtott motorok gazdaság czéljaira. (Bánki és Csonka szab. rendszere.)

Mechwart-féle gőzekék és petroleum ekék.

Hengerszékék, kőjáratok és teljes malomberendezések.

Turbinák. — Villamos világítási és erőátviteli berendezések. Msz. 814.

Részletes árjegyzékeinket kívánatra megküldjük.

Egy egész sorsjegy ára 16 frt.	Junius 7-én és 8-án van a húzása a II-ik sorsjáték második osztályának.	Egy fél sorsjegy ára 8 frt.
100,000 drb sorsjegy közül 50,000 drb okvetlen nyáreményvel húzzatik ki. Bev. 13,160,000.	6 osztályra	1/4 sorsj. 80 frt.
<p>TELEKI ZSIGMOND a m. k. szab. osztálysorsjegyek főelarsítója Villányon.</p>		
Az II. oszt. ban 4.000 sj. nyer.	Főnyeremény 70.000 kor.	6 húzás van minden sorsjátékban és mindegyik házashoz a sorsjegyek megváltandók.
1/4 sorsj. ára 4 forint.	Sorsjegyek legczélserűbben postautalvánnyal rendelhetnek. Hivatalos sorsolási terv kívánatra ingyen és bérmentve.	1/8 sorsj. ára 2 frt.

Birtok albérbeadás.

A Bittó István-féle drávafoki (Somogy megye) uradalom folyó évi október hó 21-től 13 évre bérbe adandó.

A birtok áll:

szántó föld	1050	magyar holdból
rét	256	"
legelő	300	"
szőlő	4	"
kert és belsőség	23	"
esapás	10	"

Összesen tehát 1643 magyar holdból és rajta levő gazdasági épületek gőzmalom és bérlői lakból. Bővebb felvilágosítást csak a helyszínén jelentkező komoly reflectánsok nyerhetnek 5877

Deutsch József bérlőnél.

Közvetítők kizárva. A baranya-sellyei vasutállomáshoz készséggel küldetik fogat reflectánsok részére.

6172. szám. 1898.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Pünkösdi

Országos vásár

f. évi május hó 26-tól bezárólag május 30-ig fog megtartatni.

Ezen vásárral a délmagyarországi (azelőtt bánáti) lóvásár van egybekötve.

Temesvárott, 1898. évi április hó 15-én.

A városi főkapitányságtól.

5843

BANDL REZSŐ
főkapitány.

A legközelebbi országos vásár 1898. augusztus hó 11-től augusztus 15-ig fog megtartatni.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv. társ.

ajánlja losonezi gyárából, kitűnő minőségű

faecál ↔ ↔
↔ **trágyáit**

feltárt faecáliák, faecál-superphosphát, tőzegphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál

az igazgatóság 3138

Budapest, VI., Andrásy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Luczernát, lóherét, répamagot, fűmagvakat, minden czétra és egyéb

vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajat- elsőrendű ásványolajat stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot

zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kátrányfestékeket, fedéllakat és minden egyéb gazdasági cikket

Szállit: ↔

Szalonnát Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálic stb. rézgálic karbololeumot, keserűsöt csudasót stb.

MŰTRÁGYÁT.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat, mely czétra mintázott ajánlatot kérek.

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN,

Telefon.

Sürgőnyczim: „CERES“ Budapest.

Telefon.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

T. Cz.

A Deering-féle amerikai gyártmányu **arató-gépek** és **fűkaszaló-gépek** nemcsak a külföldön részesültek elsőrendű kitüntetésekben, hanem legutóbb hazánkban a **mezőhegyesi nemzetközi aratógépversenyen is mindnyia kitüntetés és elismerésben** részesült. Nevezetesen **első díjjal**

nagy aranyéremmel

a **Pony-kéveköto aratógép** lett **kitüntetve.**

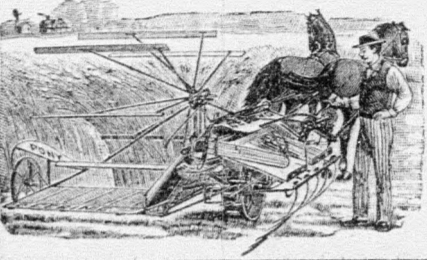
Ezen gépek mielőbbi megrendelését, hogy azok kellő időben szállíthatók legyenek, nagyon melegen ajánlom. A szállított gépekért pedig a legmesszebbmenő garanciákat vállalok.

Kitünő tisztelettel

Propper Samu.

Budapest, Váci-körút 52.

mint a Deering-gyár kizárólagos képviselője.

„PURITIN”**KAZÁNKÖELLENEK SZERT ELŐÁLLÍTÓ TÁRSASÁG.**

A „Puritin” egy marósavmentes, folyékony vegyület, mely alkatrészeit következében semmi ártalmas hatással nem bír a kazán anyagára, sőt ellenkezőleg a rozsdától megóvjá és jó karban tartja.

A „Puritin” állandó alkalmazás mellett a kazánköképződést teljesen megakadályozza a kazán falain, valamint a csöveken már lerakódott kazánkövet ennek vastagságához s keménységéhez mérten — nagyon rövid idő alatt — átaztatja, úgy hogy a kzaánkö szétmálik és saját súlyánál fogva a kazán falairól stb. leválván, lehull.

A „Puritin” használata a fűtőanyagban 10—20% megtakarítást tesz lehetővé és a többnyire igen költséges tatarozást és kőkiugaszt feleslegessé teszi.

A „Puritin” a kazán szakadatlan üzemen tartását fokozott biztonság mellett teszi lehetővé; nem kell azt napokig és hetekig az üzemen kívül vesztegetni. Megakadályozza a kazánlemezek gyorsabb kopását, azok elégését, kidomborodását, a tüzelemek és csövek szakadását, a szegéseket, álló csavarok meglazulását, a szelepek elromlását, a táp és leeresztő csövek eldugulását stb. stb.

A „Puritin” fogyasztása havonként:

Nagy stabilkazan, Bouilleurkazan és effélé...	13—20 liter,
Locomobilkazan havonként	8—12 „
Hajókazan (folyamhajóknál havonként)	15—18 „
Vasuti lokomotivkazan	12—18 „

A már tisztított kazánnál a fogyasztás ennek megfelelően kisebb. Egy vagy két liter tápvíz beiktatása esetén **vegyészeti laboratóriumunk** díjmentesen eszközli a víz vegyelemzését azért, hogy a tápvíznek megfelelő „Puritin” legyen előállítható.

Ára hordókban 50 kgon felül 60 kr., bádógtartányokban a 10 és 20 kg. 80 kr. kilogrammonként. — Helyben, Budapesten esomagolást beleértve.

Bővebb felvilágosítást ad a

„PURITIN” kazánköellenes szert előállító társaság.
Budapesten, VIII., József-körút 8. szám.

Megjelent

Rövid utmutatás

a gazdasági könyvviteli nyomtatványokhoz.

Ára 20 kr.

Megrendelhető a
„KÖZTELEK” kiadóhivatalában.

Bérbeadási hirdetmény visszavonása.

Gróf TRAUTTMANSDORFF ALAJOS Ö méltósága birtokainak bérbeadására

folyó évi május hó 23-ára

kitűzött nyilvános árverés

nem fog megtartatni.

Orosházán, 1898. évi május hó 18-án.

Székács István,

gróf Trauttmansdorff Alajos jószágfelügyelője Orosházán.

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6—8. szám.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closettek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülömben kőszén-, olaj- és róleum váladékból nyert gázok értékesítését célzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

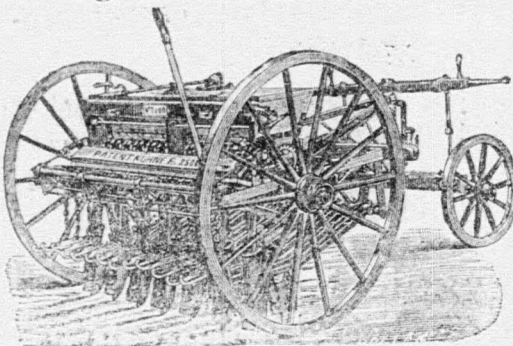
Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőgyagy-osövek raktáron.

Alakult 1856.
Aratógépre 1897. Mezőhegyesen első
díj állami nagy arany érem!

KÜHNE E.

Magyarország legrégebb gazdasági gépgyára Mosonban.

Ajánlja „HUNGÁRIA” és „MOSONI DRILL,”
legjobb sorvető gépeit, sik és hullámos talajra. (17.500 drb eladva)

Leszállított árak **Uj! Moravek-** féle répa-
vető

mütrágyaszórával **Uj! Sack-**féle ekék, 2, 3, 4 vasu ekék,

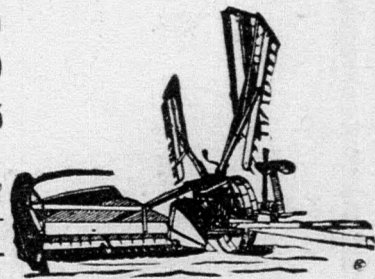
Laacke-féle híres szántó föld és kitünő rétboronák. Ősziék foga-

solására Duplex boronák. Hengerek minden nagyságban. Gabona-

tisztító gépek. Mezőhegyesi első díjat nyert OSBORNE COLUMBIA

marokrakó aratógépek. Kéveköto és fűkaszalógépek.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a szám.

Van szerencsénk ajánlani
szavatolt tisztaságu

Thomasfoszfátlisztet

A legmagasabb díjakkal kitüntetett

szavatolt 15—20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmúlhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszert, különösen sovány talajok javítására, kitünő határu az összes gabonaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavirágya** tekintettel hatásának tartósságára, felülmúlja az összes szuperfoszfátokat. A citrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, neteláni hiányt megtérítünk. Árjajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk.

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselősege a magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 34. szám.

Martellin a legfinomabb dohánynemesítő trágya kizárólagos eladása.

Megjelent

és a „KÖZTELEK” kiadóhivatalánál, nemkülönb a SZERZŐNÉL M.-Óvárótt megszerezhető

Ujabb tapasztalatok ⊗ ⊗ ⊗

⊗ ⊗ ⊗ **a trágyázás köréből.**

IRTA:
Cserháti Sándor.

ÁRA 1 FRT. ÁRA 1 FRT.

847/898. szám.

Földhaszonbéri hirdetés.

A m. kir. közalap. uradalom f. évi október 1-től a Temesmegye Fikátár község határában fekvő

605 ³⁰⁹/₁₆₀₀ holdas földbirtokot tizenkettő (12) évi időtartamra haszonbérbe adja.

A bérbeadás iránt a zárt ajánlatu tárgyalással egybekötött nyilvános írásbeli árverés

1898. június hó 2-án délelőtt 10 órakor

fog a Buziás furdőhelyen székelő m. kir. közalap. gazd. ker. fötisztség hivatalos helyiségében megtartatni.

Ezen árverésre bérleti szándékozók azzal hivatnak meg, hogy 50 kros bélyeggel ellátott és kellő bánatpénzzel felszerelt írásos zárt ajánlataikat, melyben a holdanként megajánlott évi haszonbéri összeg számokkal és betűkkel kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérleti feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, borítékotva a fenti határidő alatt nyújtják be alulírott fötisztséghez.

Bánatpénzül a birtoktest minden holdja után egy (1) forint teendő le készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek elfogadott értékpapírokban.

Kikiáltási ár év és holdanként 9 fnt 50-kr.

Oly egyének, kik gyámhatalom vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, a kik az uradalommal szemben hátralékos tartozatban vagy bármilyen czímen perben állanak, az árverésből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelték figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közti szabad választási jog az uradalomnak fentartatik. A részletes haszonbéri feltételek a ker. fötisztségnél Buziáson, valamint a nagyköveresi közalap. ispánságnál is a szokásos hivatalos órák alatt betekintheők vagy esetleg érdeklődők költségén lemásolhatók.

Buziáson, 1898. évi május hó 18-án.

M. kir. közalap. gazd. ker.
fötisztség.

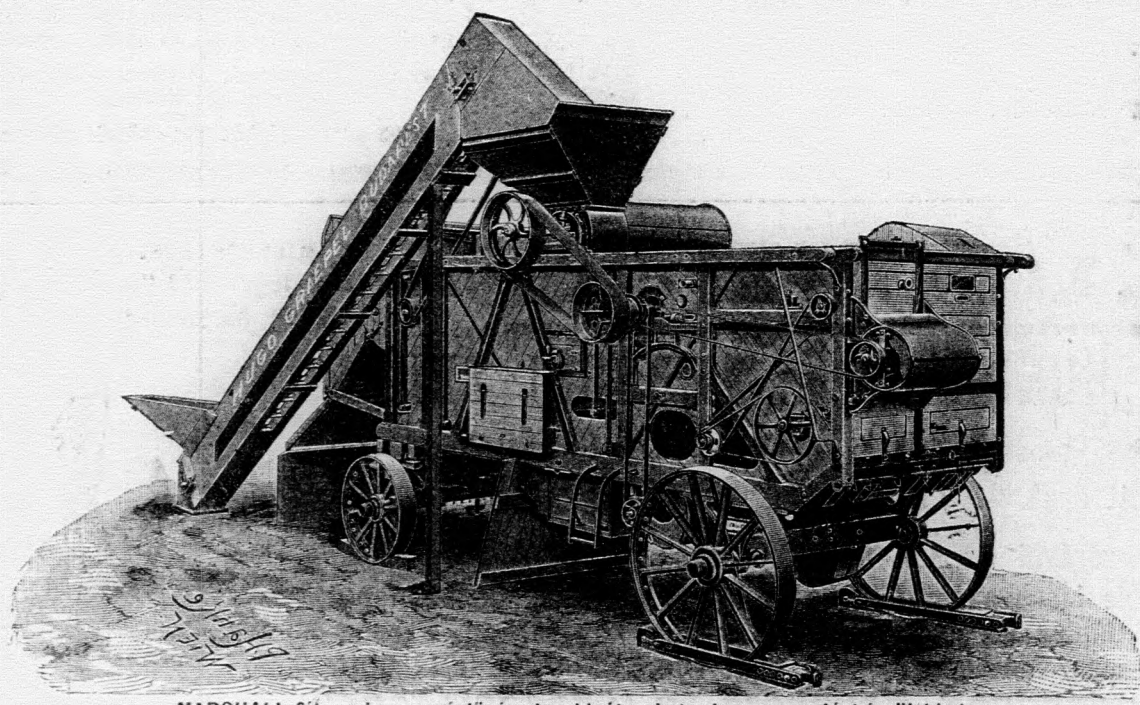
Graepel Hugó

gép- és rosta-
lemez-gyár,
malomépítészet

Budapesten, V., Külső váczi-ut 46.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérügynöksége

MARSHALL-fele gabona cséplőgép, kombinálva kukoriczamorzsoló készülékkel.

Ajánl utolérhetetlen szerkezetű és minőségű

Marshall-fele gőzmozgonyokatfa-, szén- és szalmafütésre

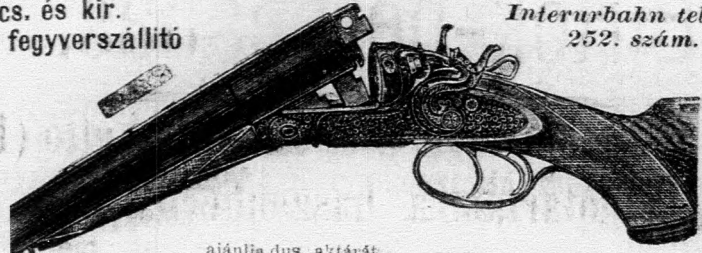
Marshall-fele gabona cséplőgépeket szabadalmazott kettős törekrostával

Marshall-fele kombinált gabona- és lóhere-cséplőgépeket két cséplő dobbal

Marshall-fele gabonacséplő gépeket kombinálva szabadalmazott kukoriczamorzsoló készülékkel.

Árjegyzék és részletes leírás ingyen és bérmentve.

5159/a

SEIFERT JÓZSEF, Pozsony, Halászkapu-utca 4.cs. és kir.
udv. fegyverszállítóInterurbahn telefon
252. szám.

ajánlja dus aktárát

Henri Pieper eredeti-
DIANA fegyverekből
ugyszinte
célszerű (Hemmerle-féle) fegyverekből

J. P. Sauer & Sohn cég
Krupp Arthur-féle

különleges aczélsővű fegyverekből

eredeti gyári árakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lévő vadászfegyverei s kimerítő leírással, valamint számos előkészítendő vadász-cédvél és hivatalos vadász-referenciájával, ugyszintén árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Kész vadásztöltényeket, pontosak és megbízhatók, a legjobb rendszer szerint, osztr. magyar igen finom vadász- és cséplőporral, ugyszintén osztr.-magyar füstnélküli vadászporral töltve, szállítók bármikor pontosan és frissen töltve, minden kaliberűhöz a legolcsóbb áron, továbbá

Eredeti-Eley-töltények füstnélküli angol (fehér) Schultze-porral töltve — seréttel vagy anélkül — 12. és 16-os kaliberűhöz állandóan kapható.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.

Fenti cég kitüntetétt:

a m. kir. földmívelés, ipar- és kereskedelmi ministerium által 3853. sz. a. Budapest 1888. december 1., a m. kir. honvédelmi ministerium által 5219. sz. a. Budapest, 1882. okt. 15., a cs. és kir. hadügyministerium által 3686. Abth. 7. sz. a. Bécs 1881. december 17., a cs. és kir. honvédelmi ministerium által 3064/572. IV. sz. a. Bécs 1882. március 16., a m. kir. kereskedelemügyi ministeriumtól, Budapest, 1897. április 2-án.

**Gazd. kötélárúk.
ZSÁKOK, PONYVÁK,**

zsinegek, hevederek, tömlők, fehér ruhatartók.

Tornaszerek, függőágyak és mindennemű hálók ipartelepe.

SEFFER ANTAL Budapest,

IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.

Valódi angol

LAWN-TENNIS

gyári raktára.

Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint.

Gazdasági kisbiblia.

A mai szőlőmívelés, borászat, növénytermelés, állattenyésztés, tejkezelés, gyümölcs- és konyhakertészet és stb. 5762

gyakorlati kézikönyve.

Írta: Kecskeméthy Géza, kir. borászati felügyelő. — 1898. Kapható a szerzőnél Pápán. Ára ajánlott bérmentes küldéssel: 1 frt 15 kr.

Első

magyar

gyapjúmosó és bizományi

részvénytársaság

Budapest, V., Kárpát-utca 9.

Alapított 1868-ban.

5725

A gyapjúnyírás közeledtével a t. cz.

gyapjútermelők és gyapjúkereskedőkfigyelmét, kitűnő hírnévnek örvendő, **gépberendezési és mosási rendszert** tekintve a **technika legmagasabb fokán álló****gyapjúmosógyárunkra**

irányítjuk.

Azon számos előnyök közül, melyeket megbízóinknak nyújtunk, felemlítjük:

I. Hogy mosás céljából hozzánk küldendő gyapju csomagolására — megrendelés után azonnal küldünk üres zsákok kölcsönkérdij nélkül.

II. Raktárainkban elhelyezett és általunk biztosított gyapjuért egy évig

raktározási és biztosítási díjat nem szedünk.

III. Hozzáink beérkezett gyapjura kívánatra szívesen adjuk a becsérték kétharmadát **előlegkép mérsékelt kamat ellen.**

IV. A küldemények **bérmentesítése** szükséges, mert a szállítási fuvarozási díjakat kifizetjük, anélkül, hogy érte kamatot számítsunk.

Evek során át nyert tapasztalatok alapján, hazánk gyapjútermelői annak belátására jutottak, hogy nem csak legelőnyösebb értékesítés, hanem a nyáj kímélése miatt is legelőnyösebb a gyapju zsirban lenyírni és gyári mosás után értékesíteni.

A gyárilag mosott gyapjunak — mint felgyártmány — nagy kelendősége, nemkülönben kiterjedt összeköttetések és szakismereteink által gyors és kedvező értékesítésre vagyunk képesítve.

Kimerítő felvilágosítással és **programmal** kívánatra készséggel szolgálunk.

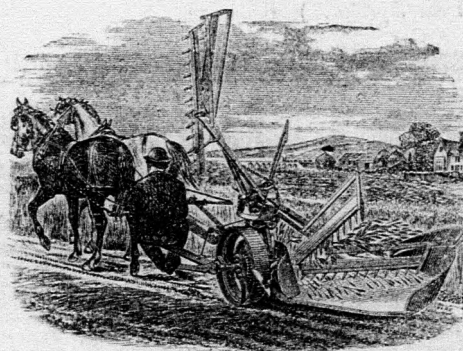
Az összes küldeményeket cégünkhez: **Budapest, Lipótvárosi pályaudvarhoz** kérjük czimeztetni.

Az igazgatóság.

Városi irodánkban **Neugebauer Gyula** urnál (Dohány utca 1. sz.) felvilágosítások szintén szívesen nyújtunk.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

BUDAPEST, IX., Üllői-út 23. szám

Ajánlja a m. k. államvasutak gépgyárában készült **gőzeséplő garnitúrákat**, **Compound lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű **gazdasági gépet**, **földmívelési eszközt**,

jól kijavított lokomobilokat és **cséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására. Csereszerevények gyártására. Géprezletek lokomobil és cséplőgépekre köttetnek.

Massey-Harris, elsőrangú **aratógép** gyárának képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

! Miért veszekedik a Carbolineum a Carbolineummal? !**!!! Folyósított kátrány hulladékért !!!**

Egy próba a szabadalmazott

EXSICCATOR-ral

elégseges.

Nincs többé fagomba és nedvesség.

Iroda: WIEN, Hauptstrasse 28.

Leírások ingyen.

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége**Budapest, Váci-körút 32. szám alatt.**

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzeséplőgarnitúráit**, ipari czélokra alkalmas „Compound” lokomobiljait, teljesen vasból készült **szalmakazalozó gépeit**, **gőz-kukoriczamorzsolóit**, Stibor-féle körfürőszéit,

„Millenium” kaszáló és aratógépeit,

továbbá SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.

A „Fairbanks” mérleg és gépgyár kizárólagos képviselője.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bármiféle gőzcseplőkészletnél alkalmazható.

Hofherr és Schrantz Budapest, VI., Váci-körút 57. szám.

Több mint 250 darab működésben

Ajánlják legújabb szerkezetű **lóheredörzsölő-gépüket** a lóhere lecsépelése, kidörzsölése és tisztítására egy művelet alatt | Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

Cernovsky & Comp.
mezőgazdasági gépgyára
BÖHMISCH BROD bei PRAG.

Ajánlja a t. ez. gazdaközönségnek összes kiváló minőségű és mindenkor első díjjal kitüntetett gazdasági gépeit és eszközeit, s bátorodik a következő szabad. különlegességeire felhívni a figyelmet:
EGYES LÓKAPA (Cernovsky szabadalma) répa és repcéhez, eddig bel- és külföldön **20,000** db használatban.
Legújabb szab. háromsoros répakultivátorok.
Egy év alatt 4-szer kitüntetve.
Szabadalmazott igen erős gyomláló *ku-* *korica-* és *burgonyafődek, szőlő- és komló-* *kerteknél.* Munkaszélessége 70—140 cméter.

Hat- és nyolczágu extirpátorok
Chilisaletromszóró
két soros, kézierőre darabja 25 forint, 4 és 6 soros, vonóerőre kormányozható oldalrészekkel darabja 80 és 100 forint.

Már 2112 drb. Chilisaletrom-szóró van használatban.

A DOBRY-féle teljesen bevált s a legjobbnak elismert javított, szabadalmazott

„IDEAL”
CHILISALÉTROM-SZÓRÓT,
szabadalmazott vezetékesővel, kétsoros kézierőre, négy-, öt- s több soros, valamint messze szóró vonóerőre, ajánl és árjegyzéket bővebb leirással kívánatra ingyen és bérmentve küld

ANTON DOBRY gazdasági gépgyárai
UNTER-CETNO és JUNGBUNZLAU, Csehország.

Már 2112 drb. Chilisaletrom-szóró van használatban.

A Chilisaletrom pontos és egyenletes szétosztása.

Nagy megtakarítás a drága Chilisaletromnál.

Birtok haszonbérlet.

Borsodmezei Szuhogy község határában, a bódva-völgyi vasut szondrói állomásától 10 percznyire **472 kat. hold szántó-föld, rét és erdőből álló tagosított birtok,** kellő gazdasági épületekkel és urilakkal ellátva az
1898-ik év őszén haszonbérbe kiadó
s azonnal átvehető. 5881
Bővebb értesítéssel szolgál tudakozódásokra
Vértessy Tivadar a borsodmezei gazdasági egyesület titkára.
Miskolcz, Vármegyeház.

KAINIT
nagyban és kicsinyben.

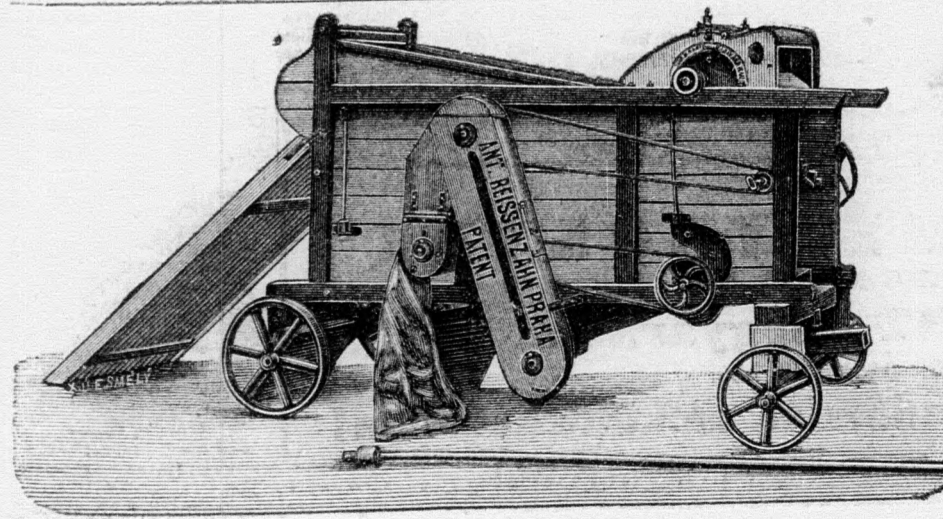
Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Á r a k:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasuti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendők.

Reissenzahn Antal
gazdasági gépgyár, vas- és fémöntőde
BUDAPEST, VI. Eötvös-u. 38.

Legújabb vívmány a találmányok terén. Két lóerejű járgányos tisztító cseplőgép zsákoló készülékkel szab. golyóperselylyel; két könnyű ló bőven elég annak hajtására, tisztán szolgáltatja a piaczképes buzát zsákba.

Ajánlja továbbá minden más fajtájú gőz- és járgányesep-
lőit, legújabb rendszerű vetőgépeket, valamint egyéb talajmi-
velő eszközöket és minden más saját gyártmányu gazdasági
gépeket.

Részletes árjegyzék és árajánlatokkal készséggel szolgál
ingyen és bérmentve.

PAUCKSCH

Landsberg A/W. Berlin

BUDAPEST.

Gyártelep: KÖBÁNYA.

Városi iroda: Muzeum-körut 35.

Gazdasági ipartelepeket berendező gyári részvénytársaság**FŐOSZTÁLYOK:**

A) Szeszgyárak, B) Sörfőzdék, C) Malátagyárak, D) Keményítőgyárak.

FONTOS földbirtokosok, gazdák és raktárvállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországon általam bevezetett mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézetem

ajánl igen csekély kötés-díj mellett 96 mtr. és 48 mtr. nagyságu telített kazalok, vasuti waggonok és más mezeli termékek betakarására, továbbá 12 mtr. nagyságu behordáshoz alkalmas szekérponyvákat, miáltal saját ponyvának beszerzése megtakaríttatik.

Ugyazintén **zsákok is kölcsönözhetnek** igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyazint legolcsóbban szerezhetők be új és használt kátrányos és **telített ponyvák**, valamint **szekérponyvák** 3.10 kr. **zsákok** minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.**Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol.** Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.**NAGEL ADOLF, BUDAPEST,**
V., Arany János-utca 12.**CHLORBARYUM**

a répabogár kiirtására, legjutányosabban;

CUPRIN (PERONOSPORA) a szőlőragya, valamint a burgonyapénész elleni védekezésnél a legbiztosabb és leghatásosabb, kilója **60 kr.**, métermázsája **50 forint.****VERMIN** hernyók kipusztítására, **KÉNCARBID** moly-pille és liszthar-**JUPITER PERMETEZŐ** kitűnő működéssel.**Állati gyógy- és gazdasági vegyszereket**

legjutányosabban szállít:

Detsinyi Frigyes Budapest,

a „Fekete kutyához“ V., Marokkói-utca 2. sz.

Árajánlatokkal, valamint mintákkal készséggel szolgálók és megrendelések pontosan teljesíttetnek.

KIS HIRDETÉSEK.

Repce, árpa és buza aratásra

Sok évi tartósságuk és más előnyük miatt olcsóbbak a szalma-köteleknél, mit számtalan uradalom és gazda elismerő levelekben bizonyítja.

BÉRBIRTOK KERESTETIK

előnyös közlekedési viszonyokkal bíró vidéken, a hőmőt a termények szállítása könnyű. A birtok terjedelme 300-400 hold, lehetőleg sík vidéken tisztán szántóföld és rét legyen, kellő számú megfelelő gazdasági épületekkel és lakóházzal. Évi bére 2-3000 frt lehet. A gazdasági felszereléseket a bérlő saját költségén teljesítendő, de megfelelő felszereléseket a birtok leírása és a feltételek részletes közlése mellett „P. L.“ jellege alatt a kiadóhivatalhoz intézendők

Tej.

Nagyobb mennyiségű tejet évi szerződéssel óhajtok venni. Ajánlatok kéretnek a lapok kiadóhivatalába „Tej“ jellege alatt.

Nemesi birtok!!!

Emeletes kastély, ősi parkkal, 180 hold szántóföld, 100 hold rét, 700 hold erdő és legelő, dunántul, róna vidéken, közel vasúthoz és cukorgyárhoz, gazdag felszereléssel, terméssel együtt eladó. Ezenkívül még kisebb és nagyobb birtokok. Bővebbet „Dunántul“ jellege alatt direkt vevőknek a kiadóhivatal.

ELADO

igen jutányos áron egy teljes karban levő

mezőgazdasági szeszgyár**berendezés,**

ugyszinte egy 10-es és egy 8-as

cséplőgarnitúra.

Czím a kiadóhivatalban.

Eladó**földbirtok és házak.**

Kiskőrösi (Pest megye) a vasuti állomástól 3 kilométer fekvő 32 hold szántóföld, épületekkel eladó, 10 hold szőlőtelepnek kiválóan alkalmas, 3 hold rét, a többi igen jó humozus fekete homok, buzát, árpát, tengeri magterem, ára: 5400 frt. A községben, közvetlen vasút mellett 3 ház — egy funduson — külön udvarokra is átalakítható, szép kerttel, egy hold veteményessel eladó. Sok meléképület, jó vízi kút. Kiválóan alkalmas gazdálkodónak, vendéglősnek és kereskedőnek. Most 400 frtet bérellek. Ára: 5600 frt. Bővebb felvilágosítást nyújt tulajdonosa: Makay István, Adán, Bács megye.

Nógrádmegyében

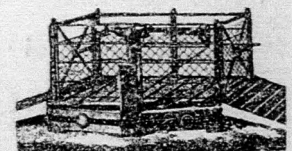
bérbeadó esetleg eladó 1000 magyarholdas birtok, melyből 400 hold szántó, 400 erdő, 45 rét, 9 belsőség, a többi legelő. Czím a kiadóhivatalban. 5819

Olesón

eladó: kővekkötők beszerzése miatt majdnem teljesen új Deering marokrakó és egy jó karban levő Wood marokrakó aratógép. Czím a kiadóhivatalban. 5872

Eladó

100.000 drb sima fehér francia szőlővessző (Chasselas blanche) ára pro 1000 4 frt; 100.000 drb sima amerikai szőlővessző (riparia portalis) ára pro 1000 4 frt; 12 mm-ásza Jam-gyökér, ára pro kg. 80 krajczár. Bővebbet az uradalmi intézőség-nél, Cseklészen. 5477

Schember C. és Fiai

cs. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár,

Budapest, Andrássy-ut 15.

Ajánlják általános ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tizedes és százados raktári mérlegeket. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A magyar gazdaságiak és erdőművelők országos egyesülete ajánlja a t. cz. földbirtokos és bérlő uraknak állásukhoz illő osztályánál bejelentett tagjai elhelyezésére. Az ez ügyben való felvilágosítások és közvetítések díjmentesek.**Mezőgazd. és erdőszelvény foglalkozók nyugdíjintézete.** Ezközül biztosításokat: nyugdíjra, és örvényi díjra, mezőgazdasági, erdőszelvény és ezekkel rokon foglalkozásu egyének számára a legolcsóbb díjletekkel, mert nem nyeresékesedésre alakult vállalat. Kivántra alapszabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szolgál az iroda: Budapestben, IX. ker., Köztelek Üllői-ut 25. sz. alatt.

Gazdaságban nélkülözhetetlen!

Az ezredéves orsz. kiállításon állami ezüstéremmel kitüntetve.

A Leszih-féle magy. kir. szabadalmazott

„VICTÓRIA“ TERMÉNYROSTÁK

leszállított árak mellett kaphatók LESZIH MIKSA utódai

SZILÁGYI és DISKANT gépgyárában

(alapítva 1863. évben) MISKOLCZON (LESZIH-féle ház).

Gazdaságban és terménykereskedőknél nélkülözhetetlen!

1-ső rendű kitüntetések.

A prágai rostaverseryen a legelső és legmagasabb kitüntetést VICTÓRIA terményrostánk nyerte.

Terménykereskedőknél elkerülhetetlen.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel és legolcsóbb árák mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92—50.

Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzek szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasuton Budáról könnyen elérhető.

Az 1897. július hó 7. és 8-án Mezőhegyesen rendezett nemzetközi aratógépversenyen

elismerő-oklevéllel kitüntetve.

Eredeti amerikai

„JONES” láncz-fűkaszalógépek felhajtható késsruddal.

„JONES” könnyű aratógépek „PLANO” kévekötő-aratógépek elzárt kerékművel.

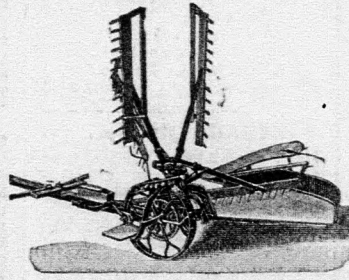
Amerikai és saját gyártmányu

szénagyűjtők

különféle szerkezet és nagyságban.

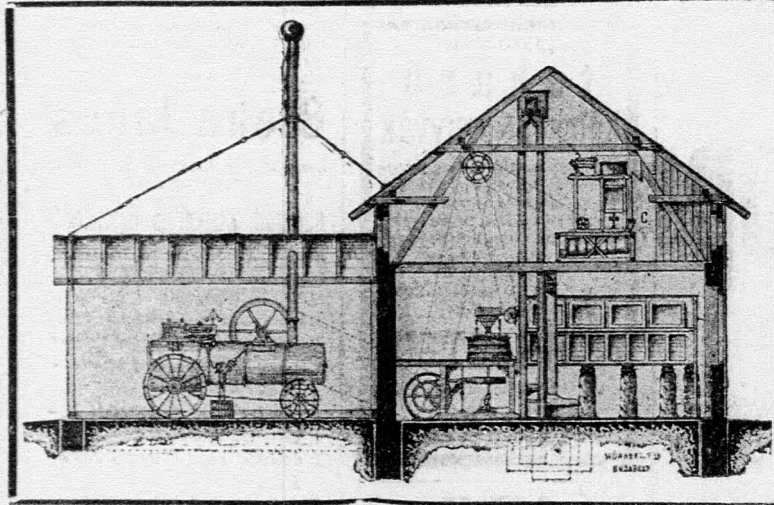
Referenciák üzemben levő gépekről bárkinek rendelkezésére állanak.

Szállítja tejes kezeség és olcsó árák mellett

LAKOS NÁNDOR

BUDAPEST, VIII. ker., Külső Kerepesi-ut I. szám. a központi pályaudvar mellett. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépitő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapesten, Külső váczi-ut 54—56. sz.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR

Magyarországi gyártelepe

Budapest, Külső váczi-ut 1443.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak, Sörgyárak, Malátagyárak és **Szeszgyárak** teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági szeszgyárak és czukorgyárak terén.

Szeszgyárak berendezése hosszabb lejáratu törlesztéses kölcsön mellett.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági czélokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. — Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. — Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

